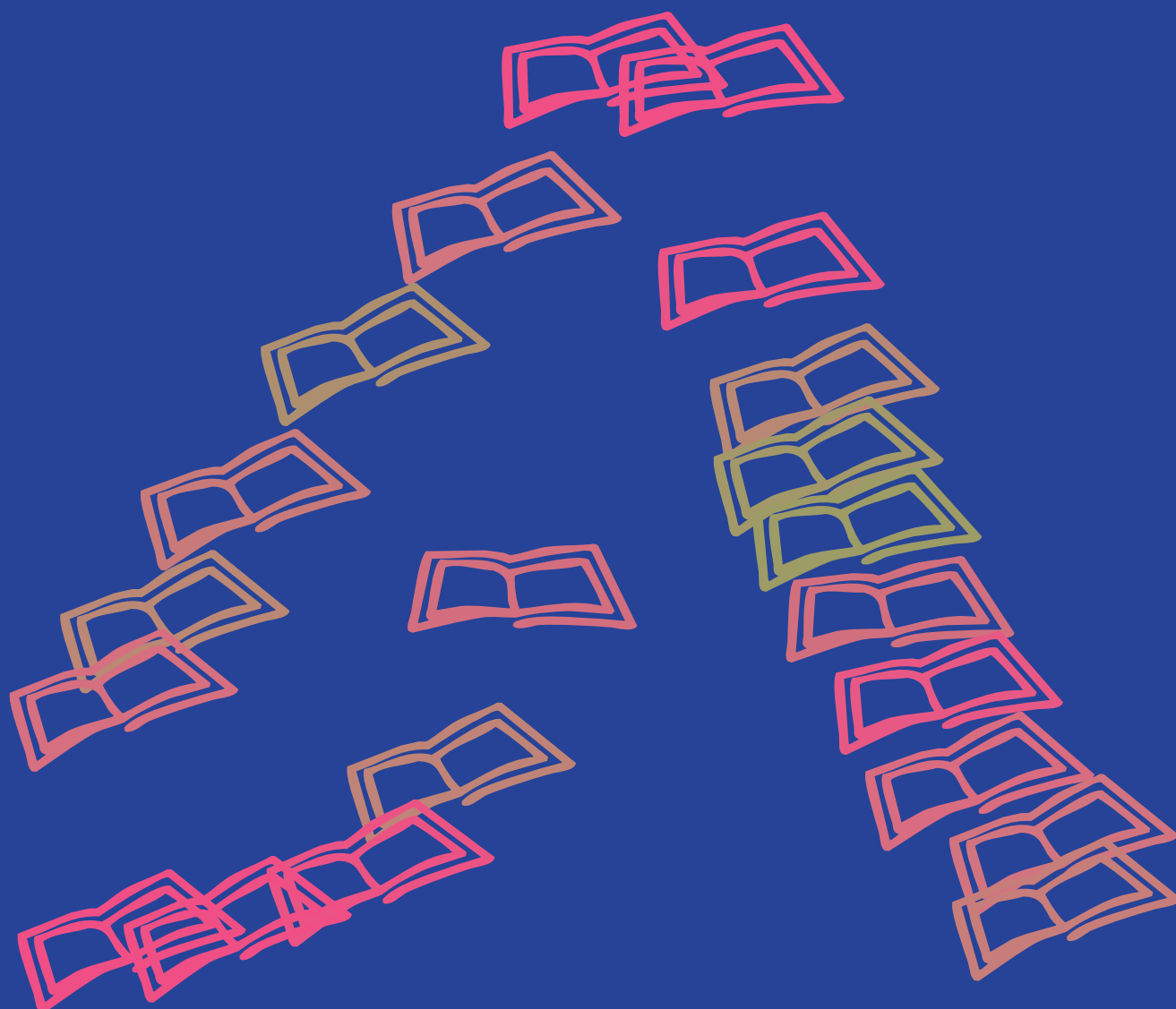

El préstec consorciat (PUC)

BIBLIOTECA Informacions

Publicació del Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona. Núm. 40. Octubre de 2011

**Biblioteca Digital d'Història
de l'Art Hispànic**

RACO compleix cinc anys

Web 3.0

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

BIBLIOTECA

Informacions

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

NÚM. 40. OCTUBRE DE 2011

3 Editorial

4 El préstec consorciat (PUC)

Biblioteca digital

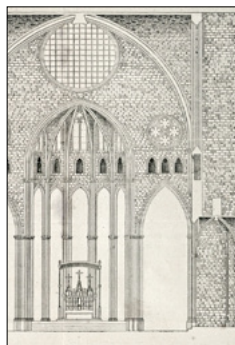
7 Biblioteca Digital d'Història de l'Art Hispànic

10 RACO compleix cinc anys

11 Tesis en xarxa des de fa més de deu anys

12 Base de dades Bankscope

14 CAB & Wiley: nous recursos digitals de Veterinària

16 Web 3.0

18 Scopus

20 La Fonoteca Digital de la Universitat Jaume I de Castelló

De bibliotecis

21 L'Any de la Química

23 La col·lecció de ciència-ficció de Xavier Úcar de la Biblioteca d'Humanitats

24 Portal del fons personal de Pere Calders

26 La Biblioteca de Ciències Socials digitalitza el Fons Documental «Seca de Barcelona»

27 Certificacions del bloc de Medicina

28 Nova eina wiki a la UAB: recursos d'estadística per compartir

29 Les biblioteques aproven amb nota: resultat de l'enquesta de satisfacció d'usuaris del Servei de Biblioteques

30 Cerca de treball (& Treball Campus)

31 Els blocs de Veterinària

L'aprenent de bibliòfil

32 Liceo Valenciano

33 Claude Bourgelat, promotor de l'academicisme veterinari

37 Exposicions

BIBLIOTECA INFORMACIONS
Publicació del Servei de Biblioteques
de la Universitat Autònoma
de Barcelona

Núm. 40
Octubre de 2011

Dipòsit legal: B-6.440-91

ISSN: 2013-7796

Han coordinat aquest número:
Vicenç Allué
Núria Balagué
Àngels Carles
Joan Gómez Escofet
Montserrat Mallorquí

Edició i impressió:
Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma
de Barcelona
08193 Bellaterra
(Barcelona)

Adreça:
Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Universitat Autònoma de Barcelona
Edifici N
08193 Bellaterra (Spain)
Tel.: 93 581 10 15
Fax: 93 581 32 19
A/e: nuria.balague@uab.es

BIBLIOTECA INFORMACIONS
és una revista en format electrònic
(pdf) al web de la UAB:

<http://ddd.uab.cat/record/6>

Els articles signats són
responsabilitat dels autors
i no representen
necessàriament
l'opinió de
BIBLIOTECA INFORMACIONS

SUBSCRIPCIONS

Feu-nos arribar un missatge a
s.biblioteques@uab.cat
i us enviarem un correu
electrònic cada vegada que
es publiqui un número de
BIBLIOTECA INFORMACIONS

PUC?

O com els llibres
viatgen a les teves mans

www.cbuc.cat

Aquesta tardor, el Servei de Biblioteques, conjuntament amb les altres biblioteques universitàries catalanes i la Biblioteca de Catalunya, posa en funcionament un sistema de préstec consorciat (PUC) nou i molt més àgil: l'usuari podrà demanar directament a altres biblioteques universitàries el document que no trobi a la pròpia i podrà triar la biblioteca universitària on el vol recollir. Al número de BIBLIOTECA INFORMACIONS que teniu a la vostra pantalla n'informem àmpliament. I també d'altres iniciatives de gran abast, com ara el portal *Biblioteca Digital d'Història de l'Art Hispànic* o el portal *Fons Pere Calders*.

A més a més, hi trobareu articles on s'informa la comunitat universitària de la nova regulació sobre el dipòsit digital de les tesis doctorals i sobre l'estat actual del dipòsit RACO de revistes científiques catalanes.

En fi, un número molt atapeït de contingut, que també inclou articles sobre bases de dades, llibres electrònics, el web 3.0, projectes de digitalització i fons patrimonials. Sens dubte, hi queda molt ben reflectida l'activitat de les nostres biblioteques.

El préstec consorciat (PUC)

Aquesta tardor s'obrirà un nou servei per a tota la comunitat universitària: el préstec consorciat o PUC.

D'acord amb el reglament que en regula el funcionament, «el PUC és un servei de préstec consorciat gratuït que permet als usuaris membres del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC) sol·licitar i tenir en préstec documents d'una altra biblioteca del CBUC».

Fins ara, el préstec de documents d'altres biblioteques del CBUC es feia a partir del préstec interbibliotecari –omplint els formularis web des del Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC) o des del web de la UAB– i també a partir del préstec *in situ* –accés presencial a altres biblioteques universitàries amb dret a agafar llibres en préstec. Ambdós serveis, préstec interbibliotecari i préstec *in situ*, tenen una llarga trajectòria de funcionament de més de deu anys, un volum d'usuaris molt nombrós i són dos serveis molt ben valorats pels usuaris de les universitats.

Millores del PUC

Podem agrupar-les segons tres aspectes clau:

Préstec *in situ*

Aquest servei, que fins fa poc s'oferia a alumnes de tercer cicle, PAS i PDI, ara s'amplia també als alumnes de grau. Els requeriments bàsics per fer-ne ús són:

- portar el carnet de la UAB
- estar degudament introduït a la base de dades d'usuaris de les biblioteques de la UAB
- no ser un usuari sancionat a la UAB

Amb la implementació del PUC, la comprovació dels usuaris visitants

d'altres universitats millora, se simplifica la gestió del procediment del préstec i s'automatitzen els avisos, les reclamacions, etc.

Préstec consorciat

La part del que fins ara era préstec interbibliotecari i que ara passa a ser el servei de sol·licitud/reserva de llibres d'altres universitats es podrà fer des del catàleg del CCUC, sense necessitat de traspasar les dades a cap formulari. De fet, la novetat rau en el procediment com a tal, que deixa de ser un préstec interbibliotecari i passa a ser un préstec normal de documents.

Aquest servei, que s'ofereix gairebé a tots els col·lectius de la comunitat universitària de la UAB, permetrà tenir un nombre més gran de documents en préstec alhora, atès que als llibres de la UAB s'hi afegiran els que se sol·licitin a altres universitats. El procediment és tan senzill com fer una reserva des del catàleg: només caldrà fer un clic sobre la icona «Demana-lo (préstec consorciat)».

Les condicions bàsiques per fer ús del servei són, en aquest cas:

una altra biblioteca universitària del CBUC

- no haver excedit el nombre màxim de documents en préstec simultanis

En el moment de fer la sol·licitud, l'usuari identifica la universitat a la qual pertany i el sistema li demana

Demana per préstec consorciat

A quina institució esteu registrats com a usuari?

Biblioteca de Catalunya

Enviar

a quina biblioteca d'aquesta universitat vol rebre el document que demana. El sistema valora les biblioteques on el llibre està DISPONIBLE i tramita la sol·licitud a una de les institucions.

Des de l'apartat «El meu compte» l'usuari podrà conèixer l'estat dels seus préstecs i de les sol·licituds que ha fet o cancel·lar peticions, si el llibre encara no s'ha enviat.

El préstec consorciat farà desaparèixer el préstec interbibliotecari (PI) a partir d'ara? No, el servei de PI es continuarà oferint per sol·licitar fotocòpies

Ética empresarial y códigos de conducta / José Luis Goñi Sein (director)

→ 3 Institucions consorciades tenen aquest títol

Guardar el registre Registre complet

→ Demana-lo (préstec consorciat) Exportar a RefWorks

- disposar d'un NIU/paraula de pas
- estar degudament introduït a la base de dades d'usuaris de les biblioteques de la UAB
- no ser un usuari sancionat a la UAB
- que el llibre no estigui disponible a la col·lecció de la UAB i si en

d'articles o capítols de llibre, per sol·licitar llibres d'universitats com la de Vic, la Jaume I o la d'Andorra, o per sol·licitar documents d'institucions catalanes no universitàries que formen part del CUCC, com també per a les peticions de documents d'altres universitats espanyoles o de l'estranger. En tots aquests casos,

El préstec consorciat (continuació)

Catàleg de les Biblioteques

els formularis de PI continuaran estant disponibles i el servei mantindrà les tarifes vigents en cas que sigui una sol·licitud de pagament.

Per sol·licitar un llibre per préstec interbibliotecari des del nou catàleg del CCUC caldrà fer clic a la icona +Info:

Nova interfície de cerca del CCUC

<http://ccuc.cbuc.cat/>

El catàleg del CCUC canvia d'aspecte i passa a tenir una eina de cerca més moderna, amb més prestacions i amb més facilitats de navegació. Algunes de les característiques d'aquesta nova interfície són:

- Les cerques es fan des d'una única casella de cerca a l'estil Google **A**
- Les cerques es poden limitar a partir de facetes d'índex d'autor, títol o matèria, format, idioma, data de publicació i lloc de publicació **B**
- Les cerques es poden limitar a partir del núvol d'etiquetes relacionades amb el concepte de cerca inicial **C**
- Es pot veure els exemplars dels diferents títols que hi ha a cada universitat i si estan disponibles, estan prestats o són d'ús local **D**

Quan tot just s'acaba d'estrenar aquest nou catàleg, Innovative ja ha anunciat que, amb vista al 2012, possiblement instal·larà una nova versió de l'Encore.

A més de totes aquestes millores, cal dir que el servei PUC que s'ofereix als usuaris a partir del 2011 ha estat

possible gràcies als esforços conjunts del CBUC i de les biblioteques de les universitats. D'una banda, a finals de 2009 es va signar un acord de partenariat amb l'empresa Innovative Interfaces, proveïdora del programari de gestió de les biblioteques Millennium, per ajudar-los a desenvolupar els mòduls que gestionen aquest servei de préstec consorciat i aplicar l'Encore for a Group com a nova interfície per al catàleg CCUC.

Al llarg del 2010 i durant la primera meitat del 2011 s'han fet tasques relacionades amb la gestió dels exemplars de les universitats: per tal que poguessin aparèixer a la nova interfície, ha calgut «lligar» els

diferents exemplars amb cada registre bibliogràfic.

S'han fet tasques relacionades amb els procediments de préstec: la posada en funcionament d'aquest servei ha implicat acords de revisió dels reglaments de préstec de totes les universitats, unificació de terminis, de nombre de préstecs, de reconeixement d'usuaris, etc. I també ha calgut revisar la logística de la circulació de documents entre les universitats, tant per optimitzar el funcionament del nou servei com per preveure els increments en l'enviament de llibres i altres materials.

Finalment, les biblioteques de les diferents universitats han ofert

Institució	Dipòsit General	On és
Biblioteca de Catalunya	Dipòsit General	2011-8-9508 Ús local
Universitat Autònoma de Barcelona	Ciència i Tecnologia	62-1 Nan DISPONIBLE
Universitat Autònoma de Barcelona	C. Socials- Dipòsit llibres	F 1523 DISPONIBLE
Universitat de Barcelona	Lletres	U-5967 Ús local
Universitat Politècnica de Catalunya	Biblioteca Campus Terrassa	BIH 1 NAN Ús local
Universitat Rovira i Virgili	Sesclades CT Planta 2	620.18 Nan DISPONIBLE
Universitat Rovira i Virgili	Catalunya Planta 0	34-17 Nan DISPONIBLE

El préstec consorciat (continuació)

formació interna a tot el personal que habitualment treballa al taulell de préstec per tal d'ensenyar-los el funcionament d'aquests nous mòduls del Millennium, de manera que més de vuit-centes persones han rebut aquesta formació.

El pla d'implementació del PUC i obertura del servei s'ha desenvolupat en tres fases: al maig es va provar el funcionament del préstec *in situ*; al juliol, el funcionament del préstec consorciat, i a l'octubre s'obre públicament el servei PUC, amb el nou disseny del CCUC, s'aplica el nou circuit de logística i se'n fa difusió a totes les universitats.

Millores a la UAB

La posada en funcionament del préstec consorciat també ha comportat dues millores afegides molt significatives i que s'apliquen des de l'inici de curs. Una és la

circulació lliure de documents, i l'altra és la reserva de llibres disponibles. Per circulació lliure de documents entenem la possibilitat que s'ofereix als usuaris de sol·licitar, a partir del catàleg, llibres d'altres biblioteques de la UAB, de recollir-los a la biblioteca habitual, sense necessitat de desplaçar-se físicament (un usuari de la Biblioteca de Ciències Socials pot reservar llibres d'Humanitats, Medicina, etc., i els pot recollir en vint-i-quatre hores a la Biblioteca de Ciències Socials; això mateix pot fer-ho qualsevol usuari d'una biblioteca de la UAB). Els llibres es poden retornar a qualsevol biblioteca, sigui als taulells o bé a les bústies de devolució que hi ha instal·lades a les diferents biblioteques del campus.

Pel que fa a la reserva de llibres disponibles, el canvi ha consistit a permetre fer reserves de llibres que tenen l'estat «disponible» al catàleg. Fins al moment d'aplicar aquest

canvi, el catàleg només permetia reservar llibres que estaven prestats i, en el moment que l'usuari que el tenia en préstec feia la devolució del document, constava que hi havia una reserva efectuada, s'enviava l'avís de reserva arribada i es podia recollir al taulell. Ara poden reservar-se llibres que no estan prestats i que estan disponibles als prestatges de la biblioteca. Això permet deixar reservats documents per recollir-los posteriorment. El procediment de recollida es manté: aquestes reserves es recullen al taulell i el marge per fer-ho és de quatre dies.

No tenim cap dubte que aquestes noves implementacions es traduiran en un conjunt de millores per a l'usuari i us animem a provar-les.

MARINA CARBONELL
Biblioteca d'Humanitats
NÚRIA CASALDÀLIGA
Unitat Tècnica i de Projectes

DialNet

Quins articles s'han publicat avui?

El 2011 el Servei de Biblioteques de la UAB ha passat a formar part del projecte Dialnet. En el marc de crisi actual, les biblioteques cooperen més que mai per estalviar recursos i potenciar les eines.

L'antiga Base de Dades de Sumaris Electrònics del CBUC, en funcionament entre l'any 1998 i el 2011, s'ha integrat dins de Dialnet (<http://dialnet.unirioja.es/>), un portal de recursos i serveis documentals que es va iniciar a la Universitat de La Rioja l'any 2001 i que l'any 2009 va passar a ser un projecte cooperatiu en el qual participen més de seixanta biblioteques. Dialnet actualment inclou més de 7.200 títols de revistes i conté més de dos milions d'articles.

Podeu seleccionar els temes o les revistes sobre els quals desitgeu rebre informació, i també podeu establir les vostres alertes bibliogràfiques o rebre mensualment la llista de les noves revistes incorporades del vostre àmbit.

Les cerques o seleccions de documents a Dialnet es poden guardar al vostre perfil, enviar-les per correu electrònic o integrar-les a RefWorks. Si us registreu com a usuaris de la UAB, quan navegueu per Dialnet en alguns casos trobareu el botó que us permetrà l'accés al text complet

de l'article, en el cas que estigui disponible, des d'alguna de les plataformes subscrites pel Servei de Biblioteques.

S'ha marcat la col·lecció de revistes que es reben a la nostra universitat

per poder saber si l'exemplar en paper està disponible a la vostra biblioteca. Alhora, hem activat un quadre de petició per al préstec interbibliotecari per si es dona el cas que l'article que vulgueu consultar s'hagi de demanar a alguna altra institució.

Si esteu interessats a rebre els sumaris de les revistes directament al vostre correu, us demanem que, si us plau, us doneu d'alta a Dialnet: <http://dialnet.unirioja.es/servlet/altaonline>. Ja hi ha registrats més d'un miler d'usuaris de la UAB. Animeu-vos!

<http://dialnet.unirioja.es/>

CRISTINA AZORÍN
Unitat Tècnica de Projectes

Biblioteca Digital d'Història de l'Art Hispànic

Enguany s'inicia la tercera entrega de la Biblioteca Digital d'Història de l'Art Hispànic (BDHAH). Aquest projecte, que va començar l'any 2009 i està dirigit pel Departament d'Història de l'Art i de Musicologia de la UAB i la Biblioteca d'Humanitats, s'està duent a terme gràcies als ajuts concedits pel Ministeri de Cultura (*Ayudas... para la creación y transformación de recursos digitales y su difusión y preservación mediante repositorios*).

L'especialització temàtica de la BDHAH és la literatura artística de la darrereria del segle XIX i principis del XX, amb documents editats a Catalunya, però també a la resta de l'Estat espanyol, principalment a Madrid.

Bona part del fons digitalitzat forma part de les col·leccions del Servei de Biblioteques de la UAB, concretament de la Biblioteca d'Humanitats i de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General. Pel que fa a aquesta darrereria, en destaquem les obres que pertanyen al Fons Marca i Monés, entre les quals tenen especial importància les revistes d'art i cultura dins el període comprès entre finals del segle XIX i la Guerra Civil Espanyola.

La BDHAH és un projecte que rep la col·laboració de tot un seguit d'institucions que es brinden a prestar bona part dels documents que s'han de digitalitzar. En aquesta edició, a més de les institucions que ja hi havien participat anteriorment, com el Museu Nacional de Catalunya, la Universitat Complutense de

Madrid, l'Ateneu Barcelonès o la Biblioteca de Catalunya, s'ha ampliat la demanda a altres institucions, com la Residencia de Estudiantes o el Centre de Ciències Humanes i Socials del CSIC, per citar-ne algunes.

Paral·lelament, l'augment de projectes de digitalització que permeten consultar documents de text complet i d'accés lliure a la xarxa ens ha portat a revisar els documents previstos,

ja que en alguns casos s'havien digitalitzat. Per aquesta raó, la BDHAH enllaça amb les institucions, biblioteques o pàgines web que prèviament han tingut aquest propòsit.

Com escriu a la presentació del portal el director del projecte, el professor Bonaventura Bassegoda, «l'objectiu principal de la BDHAH és posar a l'abast dels historiadors generalistes i dels historiadors de l'art un tipus

de material relativament desconegut i molt dispers en les ubicacions actuals».

Els resultats del projecte es poden constatar en dues línies paral·leles: d'una banda, els fons propis i externs que es digitalitzen a la nostra universitat i que són consultables des del Dipòsit Digital de Documents (DDD). De l'altra, el portal de la BDHAH, que va més enllà i que integra aquests fons digitalitzats per la UAB amb col·leccions digitalitzades per altres institucions de Catalunya i de la resta de l'Estat.

Per facilitar la feina als investigadors, el portal (que té tres versions: catalana, castellana i anglesa) ofereix una base de dades a través de la qual es pot accedir a llibres i revistes, així com enllaçar amb el catàleg de la biblioteca a la qual pertany l'original digitalitzat.

Cada registre permet accedir a les altres obres escrites per l'autor i a les obres publicades en un any i per un editor concrets. La similitud de molts dels títols consultats i les confusions que se'n podien derivar han fet que s'incloguessin les llistes de títols, autors, editors i anys, com també uns apartats específics de matèries i tipus de documents. A més, conté un resum del contingut de l'obra o una explicació de les circumstàncies en què va ser editat.

També s'ha considerat que era fonamental conèixer quins exemplars han estat cedits per cadascuna de les biblioteques participants en aquest

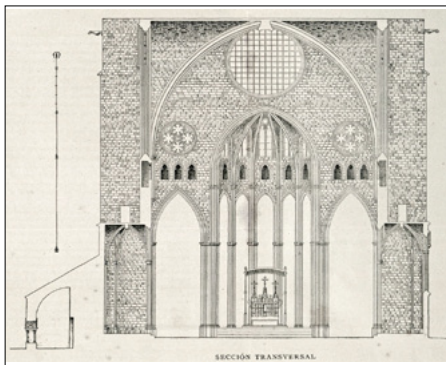
Biblioteca Digital d'Història de l'Art Hispànic (continuació)

projecte. Es poden fer cerques per saber què ha prestat cada institució.

Entre les monografies que la BDHAH posa a l'abast del públic destaquem:

Álbum Enciclopédico: artes antiguas y modernas: colección de reproducciones de los objetos artísticos más notables en todas sus manifestaciones, format per 24 quaderns il·lustrats amb fotografies (fototípia), recollits en una carpeta. Exemplar cedit per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (UPC).

Álbum heliográfico de la Exposición de artes suntuarias celebrada en el edificio de la Universidad

de Barcelona en setiembre y octubre del año 1877. Editat un any més tard amb fotografies (heliogravat) de les peces més destacades de l'exposició, entre les quals hi ha pintura, escultura, dibuixos, gravats, esmalts, miniatures, tapissos i teixits. Cedit per la Biblioteca del Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Album pintoresch-monumental de Catalunya: aplech de vistas dels més notables monuments i paisatjes d'aquesta terra acompanyades de descripcions y noticias históricas de guias per a que siguin fácilmente visitats. Promogut per l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, és un volum de gran format il·lustrat amb fotografies d'Heribert Mariezcurrena (heliogravats), amb el corresponent text explicatiu. Cedit per la Biblioteca del Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Historia General del Arte.

Editada en vuit volums decorats amb il·lustracions fetes amb cromolitografia. L'obra va ser dirigida per Lluís Domènech i Muntaner i escrita per Josep Puig i Cadafalch, Joaquim Fontanals del Castillo i

Francesc Miquel i Badia, entre d'altres. Publicada per Montaner i Simón entre 1886 i 1901. Fons de la Biblioteca d'Humanitats (UAB).

Historia del lujo... De Salvador Sanpere i Miquel, i publicada l'any 1886. Estudi sobre la història del luxe relacionat amb la història de l'art. D'aquesta obra destaquen les precioses cromolitografies. Fons de la Biblioteca d'Humanitats (UAB).

Monografía histórica e iconográfica del traje. De Josep Puiggarí i Llobet,

Biblioteca Digital d'Història de l'Art Hispànic (continuació)

i publicada l'any 1886, amb il·lustracions del mateix autor. Fons de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General (UAB).

Entre les revistes que la BDHAH posa a l'abast del públic destaquem:

Arte Español: Revista de la Sociedad de Amigos del Arte. Revista editada de 1912 a 1969 per la Sociedad Española de Amigos del Arte, de periodicitat trimestral, que va passar a ser quadrimestral en la tercera època a partir de 1942. Entre 1932 i 1936, el títol es va canviar pel de *Revista Española de Arte*. S'ha digitalitzat el fons de la revista *Arte Español* (1912-1931) pertanyent a la UAB. La resta de números que faltaven provenen de la Universitat Complutense de Madrid.

Boletín de la Sociedad Española de Excursiones. Amb periodicitat trimestral des de 1893 fins a 1954. A més de descripcions de viatges, s'hi troba art espanyol, arquitectura, arqueologia, etc. Fons de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General (UAB).

Butlletí de l'Associació d'Excursions Catalana. Publicada amb caràcter mensual des de 1878 fins a 1891 i formada per dotze volums. És un testimoni extraordinari del primer moviment de l'excursionisme català que tracta temes relacionats amb la història de les arts i el patrimoni monumental, amb descripcions literàries de diversos monuments

del país acompanyats d'imatges gràfiques. Fons de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General (UAB).

Museum. Revista mensual de temàtica artística, il·lustrada amb fotografies. Presenta investigacions sobre pintura, escultura, arquitectura, arqueologia, ceràmica, numismàtica, orfebreria, gravat, tapissos, brodats, decoració d'interiors, etc. Es va publicar entre els anys 1911 i 1936. Fons de la Biblioteca d'Humanitats (UAB).

La Renaxensa: Periódich de Literatura, Ciencias y Arts. Revista editada a Barcelona entre 1871 i 1898 de periodicitat irregular. Els números publicats entre 1879 i 1898 pertanyen al fons de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General (UAB). Els números publicats entre 1871 i 1878 formen part d'ARCA.

Selecció d'obres amb estampes:

Album enciclopédico-pintoresco de los industriales: colección de dibujos geométricos. Escrit per Lluís Rigalt (1814-1894), sense pretensions artístiques sinó comercials, descriu diverses arts industrials relacionades amb la construcció, la jardineria, el mobiliari, la joieria, la ceràmica, etc. Es tracta d'una obra il·lustrada amb litografies segons dibuixos del mateix Rigalt realitzades per un gran nombre de litògrafs. Cedit per la Biblioteca del Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Arte de saber ver en las bellas artes del diseño..., de Francesco Milizia. Tractat sobre les Belles Arts corresponent a la primera traducció al castellà de l'obra escrita per Francesco Milizia *Dell'Arte di vedere nelle belle arti*, publicat a Venècia el 1781. L'exemplar digitalitzat correspon a la traducció editada per Pere Serra i Bosch, impresa a

Barcelona per la impremta Garriga y Aguasvivas l'any 1823. És una edició dedicada al protector de les arts Joan Baptista Erro. El text de Milizia va complementat amb el *Tratado de las sombras, y otro de los casetones en todo género de arcos y bóvedas*, escrit per Antonio Ginessi, il·lustrat amb sis estampes calcogràfiques. La publicació conté, a més, una litografia realitzada per Louis Vuillaume i per l'Establiment Litogràfic de la Vda. e Hijos de Antonio Brusi. Les sis estampes de talla dolça que mostren figures arquitectòniques són, pel que fa al dibuix, obra de Juan Merlo i Antonio Sancho, deixebles de Serra i Bosch, i van ser gravades per Domènec Estruc. Cedit per la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès.

España Artística y Monumental. Àlbum que recull de les estampes litogràfiques que conformen l'obra. Els dibuixos els va fer Genaro Pérez de Villaamil, que ocasionalment seguia els croquis de Mariano i Valentín Carderera. Les litografies d'origen francès les van editar a París A. Hauser i la Imprimerie Lemercier et Cie. Cedit per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (UPC).

Memorias de Agricultura y Artes, que se publican de orden de la Real Junta de Gobierno del Comercio de Cataluña... Revista de periodicitat mensual editada entre 1815 i 1821, amb articles relacionats amb l'agricultura i les arts. Formada per dotze volums, cadascun amb dotze estampes calcogràfiques de temàtica científica que mostren obres d'enginyeria, aparells, instruments i maquinària, procediments químics, etc. En relació amb les arts, es recullen les primeres notícies sobre la tècnica litogràfica. Cedit per la Biblioteca de Catalunya.

RACO compleix cinc anys

- Plataforma gratuïta
- Milions de visites el 2010
- Entitats: 58
- 333 publicacions de l'àmbit cultural, científic i erudit català
- 117.000 articles de text complet

RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert) va ser posat en marxa el març de 2006 pel Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC), la Biblioteca de Catalunya (BC) i el Centre de Supercomputació de Catalunya (CESCA), i està patrocinat per la Generalitat de Catalunya.

La Universitat Autònoma de Barcelona hi participa amb la publicació de 39 revistes científiques.

Revistes Catalanes
amb Accés Obert

Què és? | Novetats | Participants | Estadístiques | El meu RACO | Intranet
Cerca avançada | Classificació per matèries | Revistes | Autors | **Text a cercar**

Català | Castellano | English
Cerca

Cerca d'articles

Títol: ☐ Paraula exacta
Autor/a: ☐ Paraula exacta
Text lliure: ☐ Paraula exacta
Títol de la revista:
Limit de cerca:

Cerca en el text dels articles

A través de Google:

Cerca de revistes

Matèria:
Títol:
Institució:

335 revistes
130.118 articles
116.697 text complet

Coordinació

Patrocini
 Generalitat de Catalunya
Recolzats en
Open Journal Systems

Ensenanza de las Ciencias	279.439 consultes
Papers	86.178 consultes
Dynamis	72.869 consultes
Anàlisi	55.265 consultes
Educar	48.258 consultes
Quaderns d'Italià	45.473 consultes
Faventia	30.845 consultes
Manuscrits	29.454 consultes

Cal destacar que vuit de les trenta revistes més consultades l'any 2010 són de la UAB:

RACO és un repositori de gran utilitat en diversos àmbits, especialment en el de l'educació, sigui primària, secundària o superior. Entre les revistes més consultades l'any 2010 hi ha *Enseñanza de las Ciencias: Revista de Investigación y Experiencias Didàcticas*, punt de referència entre els professionals de l'ensenyament de les matemàtiques i les ciències experimentals d'Espanya i Iberoamèrica.

RACO augmenta la visibilitat i la consulta de les revistes alhora que pretén impulsar l'edició electrònica de revistes catalanes.

Pròximament la UAB engegarà el servei de Revistes Digitals (ReDi-UAB) amb la finalitat de potenciar i donar més visibilitat a les revistes científiques de la UAB, cosa que es concretarà amb la posada en marxa d'un servidor institucional amb el programari Open Journal Systems (OJS), que ja es fa servir a RACO, que assisteix en el procés de captació,

revisió, maquetació i publicació de
revistes científicotècniques a Internet.

<http://www.raco.cat/>

CRISTINA AZORÍN
Unitat Tècnica i de Projectes

Consultar l'índex d'autors

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

A
A, N
A'Bodjedi, Enègne
A-Man, Zhao
A.
A., A.
A., A.I.
A., H.
A., J.
A., L.
A., LI.
A., M.
A., P.
A., R.
A., X.
A. C.
A. Chicote, Carla
A. Dubin, Kenneth
A. Solores, Jesús
A. Stanko, Elisabeth
A C., A.
A.S., M^a.
AA, DD
AAD

Tesis Doctorals
en Xarxa10 ANYS
2001-2011

Tesis en xarxa des de fa més de deu anys

El 18 d'abril es va posar en funcionament el nou TDX (tesis doctorals en xarxa) amb el programari DSpace. Aquest canvi comporta una sèrie de millores importants en la consulta.

Permet una **cerca global** integrada que inclou tant les tesis dipositades directament per les universitats participants (més de 10.000) com totes les incloses en altres repositoris d'universitats espanyoles (unes 12.000). Ara mateix es poden consultar conjuntament unes 22.000 tesis.

El nou programari també facilita l'**exportació a RefWorks** de les referències bibliogràfiques, dóna eines per compartir informació a través de les **xarxes socials** i possibilita subscriure's a les **novetats** seleccionant una universitat o un departament. La consulta de les tesis de TDX és d'accés lliure i no cal cap identificació. Podeu fer cerques al text complet de les tesis, per autor, director, títol, matèria, universitat i departament on s'ha llegit, any de defensa, llengua de la tesi, etc.

A finals de 2010 la UAB tenia dipositades a TDX 2.702 tesis, que representen el 27 % del total, 10.020 tesis entre vint universitats. D'aquestes, sis es troben entre les trenta més consultades:

Santiago Valle Rodríguez (Ciència i Tecnologia Ambientals). *Las áreas naturales protegidas en México. Un ejemplo de propuesta de gestión de una área protegida y plan de manejo en «La sierra de Monte Escobedo» (Zacatecas, México)*. Dirigida per Martí Boada i Juncà.

Gerardo Javier Macías Cortés (Comunicació Audiovisual i

Publicitat). *Teorías de la comunicación grupal en la toma de decisiones: contexto y caracterización*. Dirigida per Mario Herreros.

Héctor Aníbal de León Velasco (Dret Públic i Ciències Historicojurídiques). *El recurso de casación penal. Los recursos en el sistema procesal penal guatemalteco y en el derecho comparado*. Dirigida per Roser Martínez Quirante.

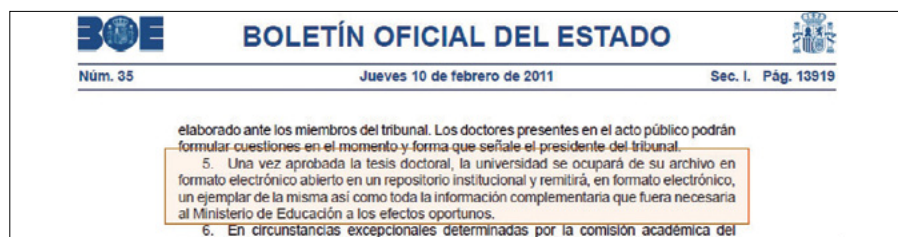
Marisela Montenegro Martínez (Psicologia de la Salut i Psicologia Social). *Conocimientos, agentes y articulaciones: una mirada situada a la intervención social*. Dirigida per Joan Pujol Tarrés

Maria Montserrat Riba Sicart (Ciència Animal i dels Aliments).

i defensa de la tesi doctoral i es fa referència exacta a l'obligatorietat de dipositar-la en accés obert al repositori institucional.

Aquest decret ha suposat un gran impuls al moviment que promou l'accés obert de la comunicació científica, impuls que també desenvolupa la nova Llei de la ciència (Llei 14/2011 d'1 de juliol, de la ciència, la tecnologia i la innovació).

El repositori cooperatiu Tesis Doctorals en Xarxa (TDX) participa en la xarxa internacional Meta Archive Cooperative (<http://www.metaarchive.org/>), una de les iniciatives més prestigioses de preservació en l'àmbit internacional, garantint la protecció del patrimoni cultural digital a llarg termini.

Estudio de los hábitos alimentarios en población universitaria y sus condicionantes. Dirigida per Lluís Serra Majem, M. Teresa Mora Ventura i Rosa M. Raich Escursell.

José Ignacio Bolaños Cartujo (Psicologia de l'Educació). *Estudio descriptivo del síndrome de alienación parental en procesos de separación y divorcio. Diseño y aplicación de un programa piloto de mediación familiar*. Dirigida per Juan Luis Linares Fernández.

El febrer de 2011 es va publicar el [Real Decreto 99/2011](#), que regula l'ensenyament oficial del doctorat. L'article 14 tracta sobre l'avaluació

La xarxa MetaArchive Cooperative fa servir el programari LOCKSS (Lots of Copies Keep Stuff Safe), el funcionament del qual es basa en la distribució de còpies fosques de les tesis en diferents servidors de les institucions participants, assignats arbitràriament i per criteris de llunyania geogràfica. Per assegurar la preservació dels documents, es fan comprovacions periòdiques bit a bit de les dades per detectar qualsevol corrupció i restablir, en cas que sigui necessari, la integritat dels fitxers.

<http://www.tdx.cat/>

CRISTINA AZORÍN
Unitat Tècnica de Projectes

Biblioteca Digital

Base de dades Bankscope

Des de principis de l'any 2010 tota la comunitat universitària de la UAB pot accedir via Internet a la base de dades Bankscope.

És una base de dades d'informació bancària produïda amb el programari de Bureau Van Dijk, especialitzat en informació financera d'empreses i editor també de conegudes bases de dades, com ara Sabi, Amadeus, Osiris, etc. En aquest cas, està coeditada amb Fitch Solutions,

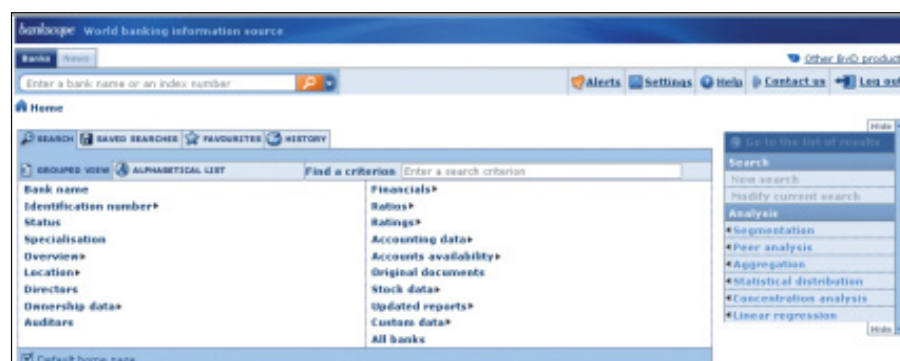
La informació financera, composta per uns 300 ítems, és recopilada per Fitch Solutions, que l'extreu majoritàriament dels informes anuals auditats de cada entitat bancària. També inclou unes 50 ràtios.

Els ràtios (o avaluació de risc o de crèdit) d'entitats bancàries concretes, del sector bancari o de països s'obtenen de les agències de qualificació o editors especialitzats següents: Fitch Ratings, Moody's,

Les dades borsàries procedeixen de Fininfo i les dades d'accionariat, del mateix Bureau Van Dijk.

L'informe complet de cada banc conté la informació següent:

- Dades identificatives i informació general (adreça, història, rànquings del banc, informe EIU del país, nom de l'auditor i la seva qualificació, etc.).
- Ràtios del banc i del país
- Balanços i estats financers actualitzats i històrics
- Ràtios financers del banc
- Informació borsària
- Consell d'administració
- Accionariat i empreses participades
- El mòdul de notícies procedent de Reuters no està subscrit

Pantalla de cerca

a la qual pertany Fitch Ratings, la famosa agència internacional d'avaluació de productes financers i de risc bancari.

Standard and Poor's, Capital Intelligence, EIU (Economist Intelligence Unit) i Fitch Research.

Ara mateix conté informació financera, ràtios i ràtios d'uns 30.000 bancs de tot el món, tant públics com privats, dels darrers setze anys i amb actualització diària. Són:

- Els 8.000 bancs europeus més importants
- Els 14.000 bancs nord-americans més importants
- 1.000 bancs japonesos
- 1.200 bancs russos
- Els 35 bancs i organitzacions financeres supranacionals més grans
- 5.000 grans bancs més

La interfície de consulta és bastant intuïtiva. Permet la cerca bàsica (per nom, localització, etc.) i la cerca avançada per nombrosos criteris (criteris de cerca agrupats per tema

Bank name	Country code	Comp. code	Total Assets mil USD Last avail. yr	Latest accounts data	Country rank by assets, mil.	World rank by assets, mil.
Banco Santander SA	ES	C2	1,626,895	12/2008	1	53
Banco Bifao Virreyes Argent	AR	C2	730,565	12/2008	2	19
Banco Financiero y de Ahor	ES	C1	430,430	12/2008	3	70
Caja de Ahorros y Pensiones de	ES	C2	381,788	12/2008	4	77
Banco de España	ES	U1	315,579	12/2008		
Caja de Ahorros y Monte de	ES	C2	270,456	06/2008	5	106
Banco Santander SA (UK)	GB	C2	179,864	12/1998		
Banco Santander Chaoes SA	ES	C2	175,891	12/2008	6	146
Banco Leasid de Crédito SA	ES	C2	161,171	12/2008	7	155
Caja de Ahorros de Valencia	ES	C2	160,887	09/2008	8	164
Banco de Sabadell SA	ES	C2	129,742	12/2008	9	170
Caja de Ahorros del Mediterr	ES	C2	100,811	09/2008	10	201
Banco Central Hispanoameri	ES	C2	95,572	12/1998		
Banco Mercantil SA (UK)	GB	C1	93,308	12/2008	11	222
Caja de Ahorros de Catalunya	ES	C2	91,693	12/2008	12	234
Santander Consumer Financi	ES	C2	80,832	06/2008	13	249
Instituto de Crédito Oficial	ES	C2	86,449	12/2008		
Argentinian, Caja Postal y Re	AR	C2	81,586	12/1998		
Banco de España	ES	C2	72,357	12/2008	14	269
Caja de Ahorros de Galicia -	ES	C2	68,787	03/2008		
Caja de Ahorros y Monte de	ES	C2	60,113	12/2008	15	311
Banco de España SA	ES	C2	60,365	06/2008	16	329
Unicaja - Planeta de Piedad	ES	C2	49,346	09/2008		
Caja de Ahorros de Vigo, de	ES	C2				

Resultats en format llista

Biblioteca Digital

Base de dades Bankscope (continuació)

Banco Santander SA			
20660 MADRID SPAIN	BuID ID number Index number Status	ESA37000013 47560 Active	
Publicly quoted This entity is the GUD of the Corporate Group			
Contact details			
Av. de Cantabria s/n-Bosch del Monte Ciudad Santander 29660 MADRID SPAIN		Phone number Fax number Web Site Address	34 (91) 559 18 68 34 (91) 559 17 53 www.gruposantander.es
Bank History			
Formerly known as Banco Santander Central Hispano			
Established on April 17, 1999 as the result of the merger between Banco Santander SA (Old) and Banco Central Hispanoamericano - BCH. On August 23, 2007 Banco Santander Central Hispano SA changed its name to Banco Santander SA.			
Stakes	Active	Consolidation Code	C2
Accounting Standards	International Financial Reporting Standards (IFRS)	Nick Name	BSCOH
Accounts published in Latest accounts date	mi EUR 12/2010	Source	Annual Report
Name of the Auditor	Deloitte, S.L.	Release Date	11/05/2011
Types of accounts available	Cons., Uncons., Add. Cons. & Add. Uncons. A+	Model	ALIBANKS
Banking/Size & main activity			
Latest total assets	1,217,883 mil EUR	Ranking (Country), 2009	3
Latest net income	9,102 mil EUR	Ranking (Country), rolling	1

Resultats en format llista

o per ordre alfabètic) que es poden combinar entre ells utilitzant els operadors booleans.

Les cerques es poden guardar i recuperar posteriorment. També podem visualitzar la història de la cerca. El sistema permet crear alertes (per exemple, que ens avisi per correu quan s'actualitza el contingut d'una entitat que ens interessa).

Els resultats de la cerca es visualitzen inicialment en format llista. Fent clic sobre cada entitat anem a l'informe complet amb tota la informació. Tant del format llista com de l'informe hi ha un format estàndard predissenyat, però es poden crear formats a mida amb la informació que ens interessa i guardar-los per a cerques posteriors. El programari és molt flexible, ja que permet, fins i tot, crear seccions noves en l'informe amb informació nostra, i també es pot personalitzar el contingut d'algunes columnes variant-ne el període, la unitat o la divisa en què estan expressades les dades numèriques.

Tots els resultats de la cerca es poden exportar en diversos formats (Word,

Excel, Adobe Acrobat), enviar-los per correu electrònic o imprimir. Com a opcions més avançades, la base de dades incorpora un programari d'anàlisi estadística i gràfica.

Podem elaborar una sèrie de gràfics predissenyats però personalitzables: estructura del balanç, estructura del compte de pèrdues i guanys, evolució d'una determinada variable, evolució en índexs de diverses variables, estructura de l'accionariat i evolució

del preu de les accions.

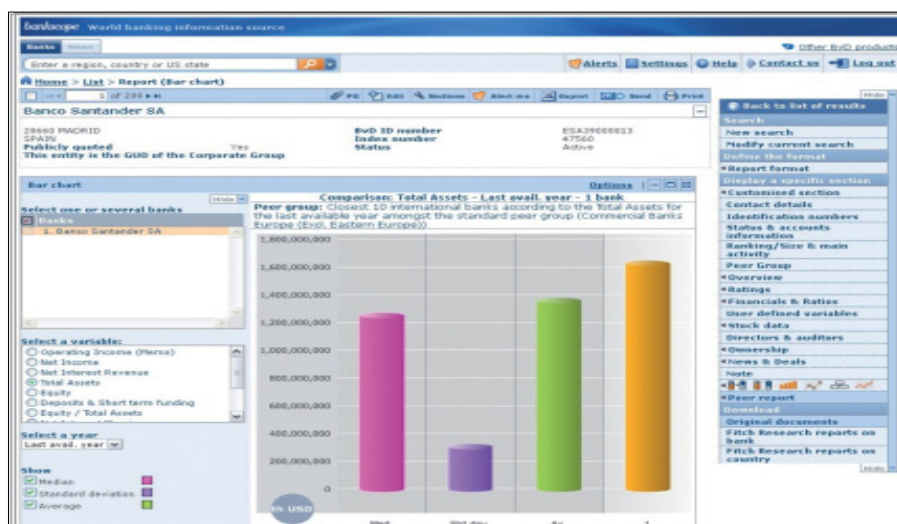
Diverses opcions d'anàlisi estadística:

- Segmentació (anàlisi bidimensional)
- Anàlisi entre iguals (comparació de grups d'entitats entre elles)
- Agregació (sumatori de variables dels comptes anuals de diverses empreses seleccionades)
- Distribució estadística (com una mateixa variable es distribueix en un grup escollit de companyies)
- Concentració (permet determinar el pes de cada companyia per una variable determinada)
- Regressió lineal (modelitza la relació entre dues variables, una dependent i una altra independent)

Per a qualsevol dubte sobre el funcionament del programa i de les prestacions de la base dades sempre es pot anar a l'ajuda disponible del menú superior.

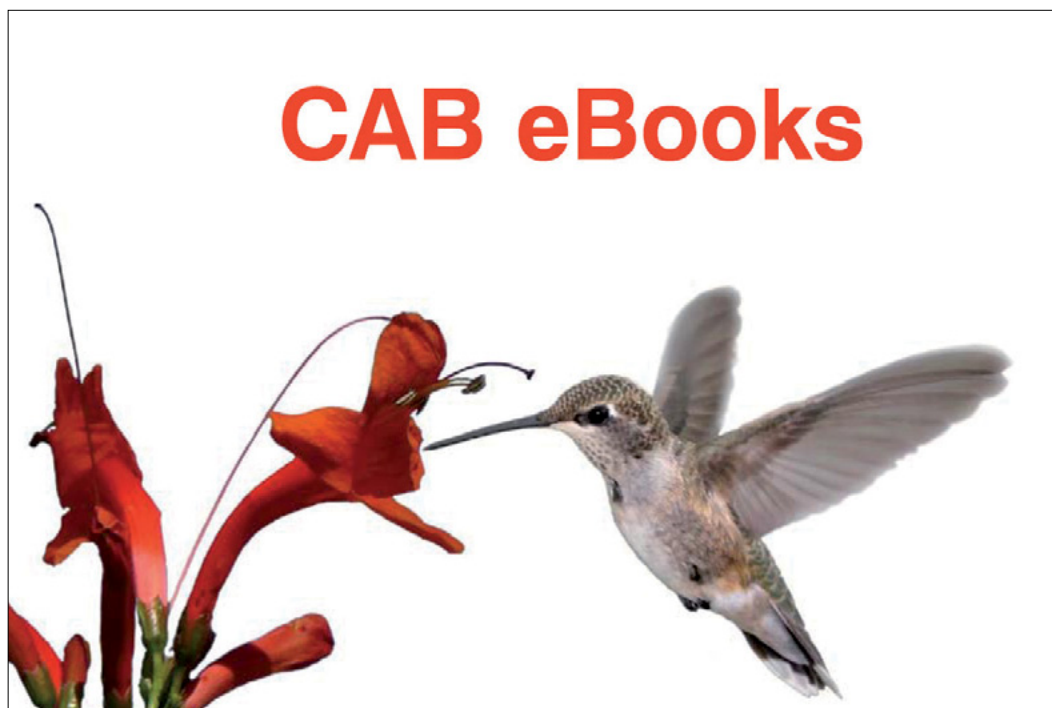
Podeu accedir a Bankscope per mitjà del nostre catàleg <http://cataleg.uab.cat/> o de l'adreça: <https://bankscope2.bvdep.com/ip>

GEMMA ESTRUGAS
Biblioteca de Ciències Socials

Exemple d'informe entre iguals

CAB & Wiley: nous recursos digitals de Veterinària

El 2010 va ser un any rellevant pel que fa a l'impacte de les col·leccions temàtiques de llibres electrònics a la UAB, i molt especialment per a la col·lecció de [Sciencedirect de medicina animal](#). Amb aquesta col·lecció vam donar un impuls molt notable als continguts digitals de les àrees de clínica veterinària, que s'ha vist correspost pel gran nombre d'accessos i descàrregues que han obtingut tots els títols de la col·lecció: [Handbook of Small Animal Practice \(Fifth Edition\)](#), amb 2.120 descàrregues, és el llibre electrònic que n'ha tingut més. Cal tenir en compte que la mitjana és de 559 descàrregues per títol entre els cent més baixats de la plataforma, tots de l'àrea veterinària.

A les descàrregues de llibres electrònics cal afegir-hi les de les revistes digitals. Efectivament, els índexs de consultes als títols de les àrees de coneixement de la nostra facultat és d'un valor

força elevat. [Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice](#) és la revista més descarregada de Sciencedirect a la UAB, amb 4.957 descàrregues. Altres plataformes, com ara Wiley, comptabilitzen quatre revistes de medicina animal entre les més baixades a la UAB. Si parlem del metacercador SFX, continuem amb aquesta línia, ja que, dels vint títols més consultats a la UAB el 2010, sis són de veterinària.

L'èxit dels accessos als continguts digitals està determinat principalment per la recomanació que el professorat en fa tant a les assignatures de grau i postgrau com a les pràctiques que es duen a terme en els diferents màsters de clínica veterinària, de gran acceptació a tot l'Estat espanyol. La Biblioteca hi contribueix amb les campanyes de difusió i guies que preparam per facilitar-ne l'ús i la gestió.

Per aquest motiu, el nostre servei va prendre la iniciativa de seguir incrementant els continguts electrònics d'àmbit veterinari i, a finals de l'any passat, vam gestionar l'adquisició de tres paquets importants: [Cab e-books](#), [Wiley-Veterinary Medicine](#) i [Manson – Veterinary](#) (Mylibrary).

CAB e-books és una col·lecció de llibres especialitzada en l'àmbit agropecuari, però que també inclou altres àrees vinculades. En els seus més de cinc-cents títols hi podem trobar diferents camps temàtics: agricultura, producció animal i veterinària, medi ambient, nutrició i salut pública, turisme i lleure, i cultius vegetals. Els continguts són cercables tant per la plataforma pròpia d'e-books com per la base de dades [Cab Direct](#). Disposem d'accés a la col·lecció multidisciplinària d'arxius CAB Arxiv: edicions del

Biblioteca Digital

CAB & Wiley: Nous recursos digitals de Veterinària (continuació)

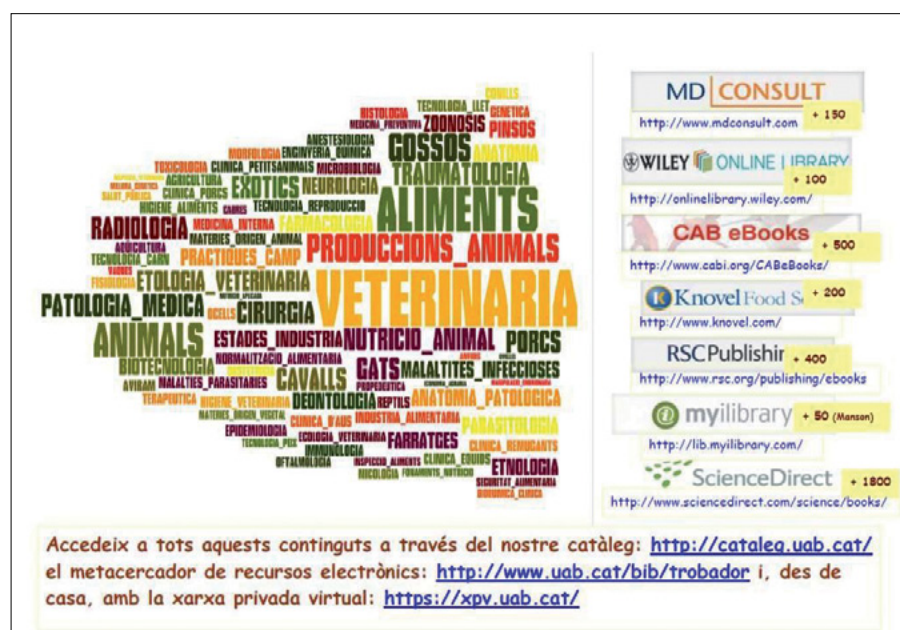
2000-2004, i de subscripció CAB Frontlist del 2005 endavant.

Wiley ofereix, a través del seu portal de recursos electrònics, diferents col·leccions temàtiques, entre les quals

Aquestes col·leccions, com qualsevol altre document, les podreu trobar a través del nostre catàleg i també al del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC). També a través

a partir de l'opció «Buscar recurs-e» a matèria «Veterinària» + tipus «Portals de llibres electrònics».

En l'adquisició d'aquestes col·leccions hi han participat els tres departaments adscrits a la Facultat de Veterinària –Medicina i Cirurgia Animals, Sanitat i Anatomia Animals, Ciència Animal i dels Aliments–, el Servei de Biblioteques de la UAB i la mateixa Biblioteca de Veterinària. De forma global, la xarxa de biblioteques de la UAB ofereix uns 22.000 llibres electrònics de totes les matèries. Tenim diferents guies d'ús generalistes, [Els e-books a la UAB](#), i especialitzades, [Els e-books de Sciencedirect](#), que us poden orientar a seleccionar una gran varietat de llibres electrònics segons les vostres necessitats d'informació. Si la conjuntura actual ho permet, pretenem mantenir i optimitzar aquestes col·leccions.

Word cloud topics: **VETERINÀRIA**, **ALIMENTS**, **PRODUCCIONS ANIMALS**, **ANATOMIA**, **TRAUMATOLOGIA**, **ANESTESIOLÒGIA**, **TOXICOLOGIA**, **CIÈNCIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DELS ALIMENTS**, **CIÈNCIA DE LA PRODUCCIÓ ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA SANITAT ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA REPRODUCCIÓ ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA NUTRICIÓ ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA PATOLOGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA FISIOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA ETOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA GENÈTICA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA IMMUNOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA MICROBIOLOGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA PARASITOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA FARMACOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA RADIOLOGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA CIRURGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA MEDICINA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA PATOLOGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA FISIOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA ETOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA GENÈTICA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA IMMUNOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA MICROBIOLOGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA PARASITOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA FARMACOLÒGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA RADIOLOGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA CIRURGIA ANIMAL**, **CIÈNCIA DE LA MEDICINA ANIMAL**.

Resource	Count	URL
MD CONSULT	+ 190	http://www.mdconsult.com
WILEY ONLINE LIBRARY	+ 100	http://onlinelibrary.wiley.com/
CAB eBooks	+ 500	http://www.cabi.org/CABeBooks/
Knovel Food Sci	+ 200	http://www.knovel.com/
RSCPublishir	+ 400	http://www.rsc.org/publishing/ebooks
mylibrary	+ 50 (Manson)	http://lib.mylibrary.com/
ScienceDirect	+ 1800	http://www.sciencedirect.com/science/books/

Accedeix a tots aquests continguts a través del nostre catàleg: <http://cataleg.uab.cat/> el metacercador de recursos electrònics: <http://www.uab.cat/bib/trobador> i, des de casa, amb la xarxa privada virtual: <https://xpv.uab.cat/>

n'hi ha una de bàsica de Veterinary Medicine, amb uns cent títols, i una subcol·lecció de cavalls, Equine Science, amb vuit títols més. Llibres i revistes són consultables a la mateixa plataforma i la modalitat d'adquisició escollida ha estat la compra del paquet i no la subscripció. Hi ha la possibilitat d'anar incrementant puntualment l'adquisició de nous títols d'àrees relacionades.

Manson Publishing ofereix, a través de la plataforma Mylibrary, espai de distribució de continguts electrònics interdisciplinaris, els seus llibres digitals i alhora distribueix els de l'editorial Schlütersche. En total són uns 50 llibres electrònics sobre medicina animal. L'accés, però, està limitat a visionar/descarregar quaranta pàgines per sessió.

del nostre metacercador de recursos electrònics [Trobador](#) hi ha la possibilitat de fer una cerca

VICENÇ ALLUÉ BLANCH
Biblioteca de Veterinària

El 2011 hem invertit en + e-books: 3200 títols !!

→ Amb la bona acollida que va tenir l'adquisició de llibres electrònics el 2010, els **Departaments de Medicina i Cirurgia Animals, Sanitat i Anatomia Animals, i Ciència Animal i dels Aliments**, amb la participació de la **Biblioteca de Veterinària** i el **Vicerektorat d'Investigació UAB** hem promogut l'adquisició de **nous paquets de llibres electrònics** especialitzats en medicina veterinària, agricultura i produccions animals, ciències dels aliments i biomedicina en general. Hi pots accedir a través dels pc's de la Biblioteca i també des de casa ...

Web 3.0

Quan encara no s'ha generalitzat el canvi d'actitud que implica el desenvolupament del web 2.0., ja es parla del web 3.0. com d'una realitat imminent que promet transformar no només la nostra experiència web sinó tota la nostra quotidianitat. En què consisteix? Què és el web semàntic? Quines millores incorpora respecte de la versió actual? Com ens afectarà a les biblioteques?

El web 2.0

Un dels problemes en relació amb el terme web 2.0., encunyat per Tim O'Reilly, és la manca de definició

explícita; tanmateix, aquest terme vol reflectir un canvi important en la manera de consultar el web per part dels usuaris: des d'un web de només lectura cap a un web de lectura i escriptura.

Un bon resum del que fins ara ha representat el web 2.0. el podem trobar a l'obra de Wade Roush. Per definir-lo, l'autor parla de tres elements fonamentals:

- Nous mecanismes de relació i comunicació entre les persones basats en les tecnologies de xarxes socials

([MySpace](#), [You Tube](#), [Digg](#), [Wikipedia](#), blocs, etc.)

- Utilització d'estàndards web per crear serveis distribuïts a Internet (per exemple, [Housing Maps](#), que combina dades pròpies amb mapes de [Google Maps](#))
- Millora d'interfícies de les pàgines web

El web 3.0

El terme web 3.0., concepte desenvolupat sota la tutela de [Tim Berners-Lee](#), reflecteix un canvi

Web 3.0 (continuació)

igualment transcendental en la forma que tenim d'entendre el web. El web 3.0. planteja possibles noves vies per al futur, com ara el web 3D, el web semàntic i el web del món real.

Aquestes tres vies han suscitat molt d'interès entre els professionals de les biblioteques i de la informació. Pel que fa al web 3D, el Món Virtual 3D i Second Life, presenten nous llocs i maneres d'oferir informació i serveis; el web semàntic dona l'oportunitat d'accedir a quantitats creixents d'informació procedents de fonts disperses; el web del món real permet la integració del web dins el món que ens envolta.

El web 3D

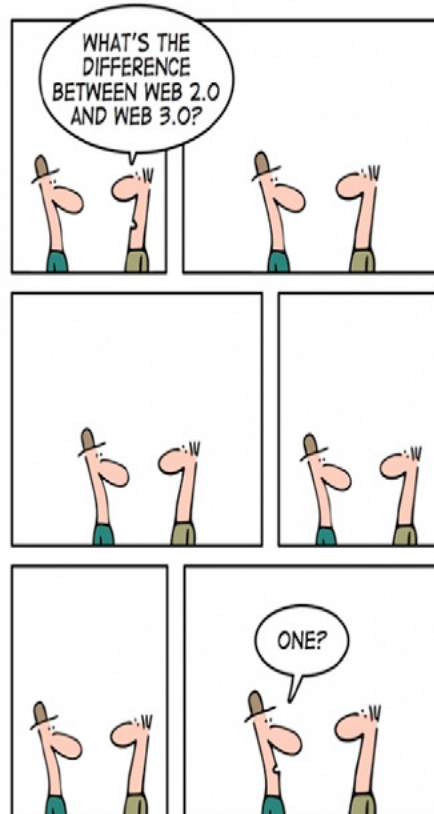
El web 3D és una extensió dels mons virtuals semblant a [Second Life](#) o [There.com](#). En el futur pot ser una gran alternativa al món real, ja que farà possible recórrer el planeta sense abandonar l'escriptori. Alhora, els usuaris podran disposar de representacions virtuals en temps real que els permetran interactuar i explorar la informació i els objectes virtuals. Aquestes opcions obren moltes possibilitats per a la prestació de serveis d'informació utilitzant espais tridimensionals, de manera que el resultat seria semblant a [Google Earth](#). Google i Microsoft treballen en aquest tipus de projectes. Malgrat el seu atractiu, la tecnologia 3D demana als usuaris requeriments alts de competències pel que fa a l'exploració i la creació de continguts. A més, no es mou

en un entorn web multiplataforma lliure 3D, sinó que funciona com un programa no integrat que s'executa en segon pla i que comporta descàrregues massives.

El web semàntic o estès

Avui dia Internet es podria definir com una gran biblioteca d'informació desorganitzada, la qual cosa dificulta als usuaris l'accés al veritable coneixement. El web 3.0., tal com està concebut actualment, resol aquesta limitació en esdevenir un web semàntic o estès, és a dir, un web dotat de significat en què qualsevol usuari pot trobar respostes més rellevants gràcies a una informació més ben definida que contribueix a la transició de la societat de la informació a la societat del coneixement.

La informació es transforma en dades que després poden ser

IT IS THAT EASY

llegides, modificades, interpretades i combinades, independentment del suport i del lloc on es troben, mitjançant tècniques d'intel·ligència artificial (exemples: SearchMonkey, Powerset, Swoogle, Kumo, etc.)

Des del punt de vista dels bibliotecaris i professionals de la informació, aquesta tecnologia implica l'esforç d'anar més enllà del document físic i virtual per concebre el web com a recurs d'informació general i no en els dipòsits de dades individuals.

Web del món real

El web incorpora cada vegada més aplicacions de petita escala del món que ens envolta mitjançant la sofisticació creixent dels telèfons mòbils, els dispositius portàtils i les plataformes que permeten actualitzacions en temps real. Això representa una nova forma de proporcionar serveis d'informació: GPS, programari de reconeixement facial amb perfils de xarxa social, twitter, extensió del protocol RSS, etc.

Una altra manera de proporcionar serveis d'informació pot ser l'escaneig de codis, com ara el QR incorporat recentment al catàleg de la Universitat de Bath (Regne Unit), que permet als usuaris guardar l'autor, el títol, etc. al seu telèfon mòbil.

Totes aquestes tecnologies actualment ja estan disponibles en gran part, però el seu ús ha d'anar acompanyat d'un canvi de mentalitat, i segurament les tres visions descrites més amunt no seran mútuament excloents sinó que formaran part de combinacions impensables en el futur.

Scopus

La base de dades

Posada en marxa el novembre del 2004 pel grup Elsevier, Scopus és la base de dades de resums i citacions més gran que existeix actualment. Buida més de 18.500 títols de revistes (que n'inclouen 1.800 en accés obert), a més de 300 col·leccions de monografies. Conté gairebé 44 milions i mig de registres, dels quals 23 milions inclouen citacions bibliogràfiques fins a 1996; la resta són anteriors a 1996 (fins a 1823) i no inclouen les referències.

La cerca

Com a la majoria de bases de dades, la cerca bàsica funciona per camps, amb els corresponents limitadors per data, tipus de material o àrea temàtica. Cal destacar que, mentre que a ISI Web of Knowledge (WoK a partir d'ara) els camps de cerca són força limitats (paraula clau, títol, autor, nom de la publicació, any de publicació i afiliació), a Scopus la llista és més àmplia i inclou, per exemple, la cerca per DOI o per ISSN.

A més de la cerca bàsica per camps i la complexa cerca avançada, la pantalla principal disposa de dues opcions de cerca addicionals: una per autor i l'altra per afiliació. La primera recorda l'*author finder* de Web of Science (WoS d'ara en endavant). Si en aquesta base de dades s'ha de refinar la cerca a partir del nom, l'àmbit d'investigació i la institució de l'autor fins a obtenir o no (depenent del nom de l'autor, que pot ser bastant comú) els resultats desitjats, Scopus crea una mena de registre d'autoritat dels autors amb més d'un registre a la base de dades. A més, inclou un sistema de comunicació que permet informar d'errors en aquestes autoritats. Un cop s'entra a la fitxa de l'autor, es pot veure quants i quins articles

ha publicat i estan buidats a Scopus, quants articles cita i quants han citat els seus, i també l'índex h, que no sempre coincideix amb el de WoS. Per exemple, si prenem el cas del musicòleg Joshua Rifkin, a WoS l'índex h és de 5, mentre que a Scopus (on, erròniament, té onze entrades independents) és de 3. S'ha de tenir en compte, però, que Scopus només buida citacions des de 1996, i l'article més antic d'aquest autor és de 1975 a ambdues bases de dades.

La cerca per afiliació té un funcionament semblant a la cerca per autors, ja que també crea un registre d'autoritats amb les variants del nom de l'entitat. Per exemple, en el cas de la nostra universitat, el nom vàlid és el castellà i té dues referències per al nom en català, una amb els accents i l'altra sense. Igual que passava amb els autors personals, amb les entitats també es poden veure els registres que inclouen la seva afiliació (en el cas de la UAB, més de 26.000) i un gràfic de les matèries que tracten aquests articles.

Els resultats

Sense destacar res en particular, en aquest aspecte (com també en d'altres) és inevitable referir-se a la seva semblança amb WoK. Un cop recuperats els articles en funció de la cerca, se'ns ofereix la possibilitat de refinar els resultats. Així, podem discriminar per any de publicació,

nom de l'autor, matèria, tipus de document, títol de la font i llengua, com a WoK, però també per paraules clau, afiliació, tipus de font i llengua.

Quan entrem en un registre d'article, la visualització és també molt semblant a WoK: a la part principal trobem les dades de l'article, i al marge dret, les referències dels articles que l'han citat. També tenim el botó «Consulta'l», que ens permet accedir al nostre SFX.

Analitzador de publicacions

A la pantalla principal de Scopus, a més de la pestanya de cerca («Search»), n'hi trobem una altra anomenada «Analytics», des de la qual accedim a una eina d'anàlisi comparativa de publicacions. En aquest apartat podem seleccionar títols de revistes (es poden buscar per títol, ISSN o editorial) i consultar-ne les dades bibliomètriques. A més, podem comparar les d'un màxim de deu publicacions conjuntament. I quines dades hi trobem? Doncs apareixen sis pestanyes amb valors que cal explicar amb una mica de detall.

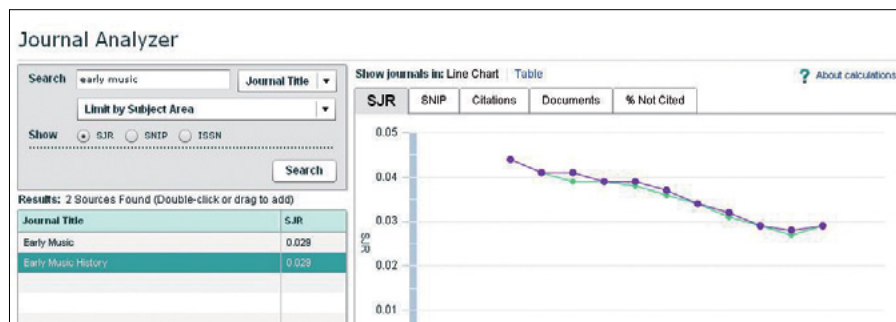
A la primera pestanya tenim el valor ([SJR SCImago Journal & Country Rank](#)). Aquest indicador, consultable gratuïtament per Internet, va aparèixer el 2007 i és fruit del grup de recerca SCImago del CSIC i les

Scopus (continuació)

universitats de Granada, Extremadura i Alcalá de Henares. Bàsicament, i d'acord amb la seva pròpia descripció, expressa el nombre mitjà ponderat de les citacions rebudes un any determinat pels documents publicats a la revista seleccionada en els tres anys anteriors. Ponderat vol dir que té en compte tant el nombre de citacions rebut com el prestigi de les publicacions d'on provenen aquestes citacions. Com que es necessiten quatre anys per calcular el valor SJR i els articles a Scopus tenen citacions només a partir de 1996, el primer any amb dades disponibles és 1999.

A continuació trobem l'SNIP (*source normalized impact per paper*), que mesura l'impacte de citacions d'una publicació tenint en compte el nombre de citacions de la seva àrea temàtica. La fórmula d'aquest índex és relativament senzilla: surt de dividir el nombre mitjà de citacions per article publicat en una revista (*raw impact per paper*, o RIP) entre el nombre mitjà de citacions per article en relació amb una matèria determinada (*relative database citation potential*, o RDCP). D'aquesta manera, es corregeixen les diferències en la freqüència de citacions (se citen més articles a les publicacions de ciències que a les d'humanitats, per exemple) i es poden comparar títols de diferents àmbits científics.

Les quatre pestanyes restants són més senzilles. «Citations» mostra el total de citacions rebudes en un any. «Docs», el total d'articles d'una publicació en un any. A «Percent not

cited», hi trobarem el percentatge d'articles no citats en un any determinat, i finalment, a «Percent reviews», hi tenim el percentatge anual d'articles que són ressenyes.

Scopus o ISI Web of Knowledge?

Vist tot això, ens podem plantejar el dubte següent: què ens ofereix Scopus que no tinguéssim amb WoK, o a la inversa? I quin índex és preferible utilitzar, l'SCIImago Journal & Country Rank o el de Journal Citation Reports? És complicat de respondre. Respecte a la primera qüestió, un article d'Elisabeth S. Vieira i José A. N. F. Gomes, de la Universitat de Porto, conclouia que dos terços dels documents tinguts en compte en el seu estudi eren a ambdues bases de dades. Punts a favor de Scopus és que el nombre de revistes indexades és molt més alt que a WoS (gairebé el doble) i que la cobertura geogràfica és pràcticament mundial, mentre que WoS està molt centrada en revistes d'àmbit nord-americà i europeu; però, d'altra banda, algunes publicacions només estan cobertes parcialment i no hi ha registres amb citacions anteriors a 1996.

Quant als índexs d'impacte, podríem dir que els principals inconvenients de JCR són que no té en compte totes les publicacions de la base de dades WoS, i que li manca una categoria per a arts i humanitats. Per contra, SJR sí que pren totes les dades de Scopus (almenys en teoria) i, tot i que el nombre de publicacions és d'entrada més ampli, el rànquing presenta les mateixes carències que la base de dades: les dades de citacions no van més enllà de 1996 i moltes revistes tenen forats en la seva cobertura a la base de dades. I això, a més, no només afecta l'índex d'impacte de les revistes, sinó també altres indicadors, com per exemple l'índex h.

Bibliografia

VIEIRA, Elisabeth S.; GOMES, José A. N. F. «A comparison of Scopus and Web of Science for a typical university». *Scientometrics* 81, núm. 2 (2009): 587-600. En línia. <<http://www.springerlink.com/content/93221x3756287663/>> [Consulta: 20 de maig de 2011].

JACSÓ, Péter. «Comparison of journal impact rankings in the SCIImago Journal & Country Rank and the Journal Citation Reports databases». *Online Information Review* 34, núm. 4 (2010): 642-57. En línia. <<http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1876484&show=html>> [Consulta: 20 de maig de 2011].

Glutathione Metabolism and Its Implications for Health

Wu, G., Feng, Y.-Z., Yang, S.-F., Luster, J.R., Toner, H.D., et al.

Faculty of Medicine, Texas A and M University, College Station, TX, 77843, United States

Dept. of Biochem. and Molec. Biology, Beijing Inst. of Radiation Medicine, Beijing, 100050, China

Department of Animal Medicine, China Agricultural University, Beijing, 100094, China

Cited by since 1996

This article has been cited 544 times in Scopus: (Showing the 2 most recent)

- Schroter, C.E., De Silva-Morales, M., Sandoz-Perez, A. Vitamin A supplementation in rats under pregnancy and weaning reduces behavioral changes and oxidative stress upon chronic and hippocampal of dams and their offspring (2011) *Brain Research*
- Ma, C., Yang, H., Liu, G. Insight into potential toxicity mechanisms of melatonin: An in vitro study (2011) *Toxicology*

La Fonoteca Digital de la Universitat Jaume I de Castelló

La [Fonoteca Digital de la Universitat Jaume I de Castelló](http://www.fonoteca.uji.es) va néixer com a projecte l'any 2001 gràcies a la donació, per part de Ràdio Castelló-Cadena Ser, de 78.326 discos en format vinil i compacte. La Universitat es va encarregar de catalogar i digitalitzar els documents sonors per incorporar-los a una base de dades. El juny de 2006, la Universitat va signar amb la SGAE una llicència de serveis de música a la carta sense descàrrega *streaming*. Tot aquest procés va animar altres emissores radiofòniques a donar el seu fons discogràfic a la Universitat, principalment la delegació a Castelló de Ràdio Nacional d'Espanya (34.325 discos), Onda Cero (34.818 discos) o la Cadena Cope (60.000 discos). També Ràdio Rambla de Barcelona hi ha participat amb 4.150 discos, pendents encara de catalogar i digitalitzar, que van ser donats per la UAB.

Avui dia, la Fonoteca Digital UJI disposa de 101.507 unitats discogràfiques catalogades i de 313.713 cançons digitalitzades. En aquest procés es va prioritzar la catalogació i digitalització del fons musical de la província de Castelló i després el de música espanyola. Posteriorment, s'hi van introduir els clàssics del rock, del pop, del soul o del blues. Actualment es treballa amb repertoris menys coneguts i es presta una atenció especial a la música clàssica. La Fonoteca integra tot aquest material en format mpeg, i és consultable en *streaming*.

El portal del consulta està format per sis pestanyes accessibles des de qualsevol pàgina, a sota de les quals trobem també una barra de cerca en què podem buscar per autor, estil,

cançó, àlbum o any.

La pestanya «Inici» ens porta a la pàgina principal des de qualsevol punt de la nostra sessió. Hi trobarem quatre seccions d'accés ràpid amb diferents opcions de consulta: una per estils musicals, on es mostren els gèneres musicals com una mena de grans matèries; una altra per autors, on trobarem una llista de 42 noms seleccionats aleatòriament; un bloc amb els 5 àlbums i els 5 temes més escoltats; i finalment, un darrer amb els 5 últims àlbums i els 5 últims temes escoltats de la base de dades.

La pestanya «Estils musicals» agrupa els discos per gèneres però a partir d'una llista més desenvolupada que la de la pantalla inicial. Des d'aquí també podem cercar per cronologia o per procedència geogràfica. La pestanya «Autors» ens permet trobar els discos a partir de l'autor, sigui per nom personal o bé per grups musicals. També hi ha una tercera opció de cerca, «Certàmens», on podem trobar enregistraments publicats de diferents certàmens o festivals de música. Des de la pestanya «+ Escoltats» arribem a la llista dels àlbums i temes més escoltats, amb el nombre de vegades que s'ha accedit a cadascun entre parèntesis.

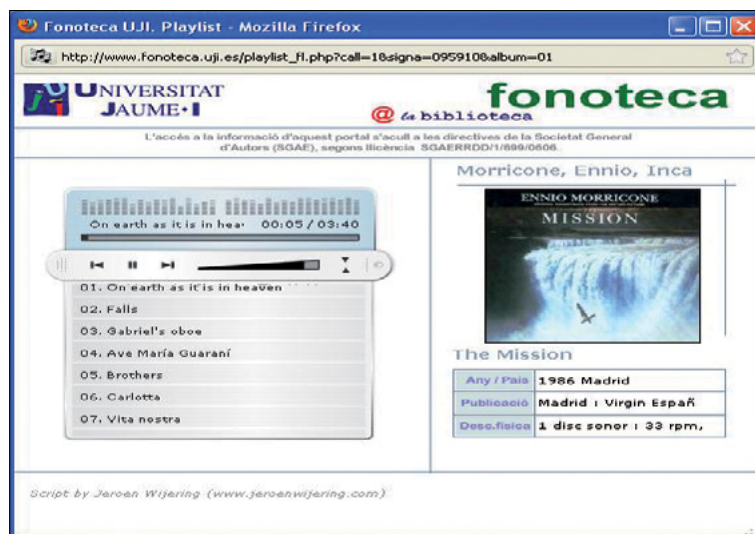
Més que opcions de cerca, la pestanya «Miscel·lània» ens ofereix

quatre utilitats diferents. La primera, «Ràdios per estils generals (generació aleatòria)», permet seleccionar un gènere musical i, a partir de la nostra tria, el sistema genera una llista aleatòria de 50 temes pertanyents a aquell estil, llista que canviarà cada vegada que hi accedim. La segona utilitat s'anomena «Endevina, endevinalla...» i consisteix en un joc per comprovar els nostres coneixements musicals. «Tema del dia», la tercera opció, mostra un tema seleccionat diàriament de forma aleatòria. Per acabar, el «Buscador de caràtules» és una aplicació que, a través d'Amazon Web Services, ens permet buscar la caràtula d'un disc determinat.

La darrera pestanya, «Caràtules», funciona com el «Buscador de caràtules» comentat anteriorment.

Als registres recuperats trobem sempre la fitxa del disc, amb els autors i els estils enllaçables, la caràtula (si en té de disponible) i, a la part inferior, la llista dels temes. Per escoltar totes les pistes d'un àlbum, només hem de clicar sobre el títol perquè s'obri una finestra de reproducció, i podrem començar a gaudir de la música que haguem triat.

<http://www.fonoteca.uji.es/>

L'Any de la Química

Durant el mes de maig hem omplert els expositors amb llibres i imatges que il·lustren el naixement i desenvolupament dels laboratoris de química; fins i tot hem tingut un destil·lador de debò! Partim dels antics tallers alquímics i metal·lúrgics en els orígens de la química, passant per espais d'experimentació com el d'Andreas Libavius, considerat per molts historiadors un dels fundadors de la química. Seguim a través de gravats del segle XVIII els experiments de química pneumàtica i després viatgem al laboratori del famós Antoine-Laurent Lavoisier, considerat per molts el pare de la química moderna. Entrem ja a la química orgànica amb Justus Von Liebig al seu laboratori de Giessen, i a la química física amb William Ramsay, del segle XIX. Acabem al segle XX amb Marie Curie experimentant amb materials radioactius i Linus Pauling amb els raigs X. L'exposició es tornarà a repetir al mes d'octubre i en podreu

veure les fotografies, els textos, les il·lustracions i les referències al web que trobareu al Dipòsit Digital de Documents de la UAB. És la nostra contribució a l'Any Internacional de la Química que se celebra durant el 2011.

Recursos de química

Els recursos per a la química els podem dividir en referencials (bases de dades) i primaris (llibres i revistes).

Entre els primers destaquem:

Plataforma SciFinder

<https://scifinder.cas.org>

Destaca per la seva exhaustivitat i amplitud. És produïda pel Chemical Abstracts Service, una divisió de l'American Chemical Society. En aquesta plataforma, hi treballen integrades un conjunt de bases de dades amb informació química:

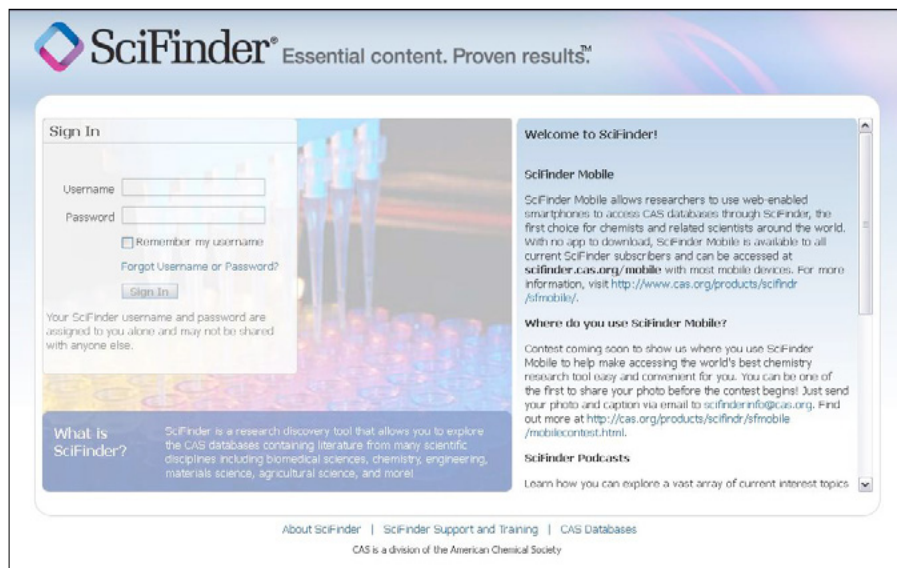
CA Plus, 1907: referències i resums bibliogràfics d'unes 9.500 revistes científiques, patents de més de 50 oficines, informes tècnics, congressos, tesis i ressenyes. Cobreix un ampli espectre d'informació relacionada amb la ciència, incloent-hi química, bioquímica, enginyeria química i ciències afins. Actualització diària. CAS Registry, 1959: informació de substàncies químiques, incloent-hi compostos orgànics i inorgànics, seqüències, compostos de coordinació, polímers i aliatges. CASREACT, 1907: informació de reaccions.

CHEMCATS: informació de les fonts de productes químics, amb les adreces dels proveïdors i els preus, si escau, extrets de catàlegs comercials. CHEMLISTS, 1979: informació reglamentària de productes químics de diferents organismes: EPA TSCA, EINECS, OSHA, etc.

Opcionalment es pot complementar amb:

MEDLINE: 1950. Base de dades de la National Library of Medicine (NLM) que cobreix la literatura biomèdica de més de 4.780 revistes i 70 països. Per consultar-ho cal haver-se registrat prèviament. Demaneu-nos l'accés a la nostra adreça de correu electrònic bib.ciencia.tecnologia@uab.cat i us donarem les instruccions i un enllaç on fer-ho. La consulta és exclusivament via web i permet crear alertes per estar al dia sobre un tema o també conèixer el que es va publicant sobre un producte químic.

Analytical Abstracts (també coneguda per Analytical WebBase) www.rsc.org/Publishing/CurrentAwareness/AA/index.asp

L'any de la química (continuació)

Servei d'alerta d'RSC Publishing en matèria d'anàlisi química. Conté informació bibliogràfica de 1980

Society (ACS), més de 40 títols actuals i accés a tot l'arxiu. Hi trobem revistes com *Chemical Reviews*, que encapçala

American Chemical Society (JACS), amb accés al volum 1, de 1879. Hi ha accés des del volum 1 de tots els títols.

The screenshot shows the RSC Publishing website interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'Online Shop', 'Contact us', and 'Advanced search'. Below this, the 'Publishing' section is highlighted. The main content area is titled 'Analytical Abstracts' and includes a search bar, a list of 'Related Products', and a 'Search Analytical Abstracts' section. The search results section shows 'Database Last Updated: 27 June 2011 (168 Records)' and 'Total Abstracts in Database: 425807'. There are also links for 'About this Service', 'Search Database', 'Online Help', 'Alerting Services', and 'Tools'.

RSC eBook Collection

www.rsc.org/Publishing/eBooks

Els prop de mil llibres digitalitzats, que comprenen més de quaranta anys, estan presentats en arxius pdf i són completament cercables, en fan un recurs de referència per a qualsevol que treballi en l'àmbit de la química. El resultat és una visió general de la recerca en moltes de les àrees de la química. Continuament actualitzat i ampliat anualment, RSC eBook Collection dóna accés a nous continguts a mesura que es publiquen i accés continu al catàleg complet de llibres.

en endavant. Es pot recuperar la informació de manera molt precisa, com per exemple pel producte que es vol analitzar (*analyte*), el medi que s'analitza (*matrix*) i la tècnica, entre d'altres.

el rànquing de factor d'impacte més alt en la categoria de química multidisciplinària del Journal Citation Reports de 2009 o Journal of the

ISABEL FILELLA
Biblioteca de Ciència i Tecnologia

Sense ser específicament de química, hi podríem afegir:

Scopus

www.scopus.com

Inclou revistes de química, principalment de Science Direct (Elsevier) i d'altres editors. Es poden fer cerques simples però es recupera malament per productes químics, ja que no és la seva funció. Cal completar els resultats amb SciFinder.

De les publicacions primàries destaquem:

ACS Journals

pubs.acs.org

Text complet de les revistes publicades per l'American Chemical

The screenshot shows the SciVerse Scopus search interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'Hub', 'ScienceDirect', 'Scopus', 'SciTopics', and 'Applications'. Below this, the 'Search' section is highlighted. The main content area is titled 'Document search' and includes a search bar, a list of 'Related Products', and a 'Search' button. The search results section shows 'Database Last Updated: 27 June 2011 (168 Records)' and 'Total Abstracts in Database: 425807'. There are also links for 'About this Service', 'Search Database', 'Online Help', 'Alerting Services', and 'Tools'.

La col·lecció de ciència-ficció de Xavier Úcar de la Biblioteca d'Humanitats

a la consolidació i maduresa del gènere: Isaac Asimov, Arthur C. Clarke i Robert Anson Heinlein. Després de la Segona Guerra Mundial es produeix una transició del gènere. És l'època en la qual els contes comencen a ser desplaçats per les novel·les i els arguments guanyen en complexitat. Així, es publiquen novel·les cabdals, com *Jo, robot* (1950) d'Asimov, *2001: una odissea de l'espai* (1968) de Clarke, *El dia dels trífids* (1951) de John Wyndham o la saga de *Dune* de Frank Herbert.

Des de l'any 2010 la Biblioteca d'Humanitats acull el fons personal de novel·les de ciència-ficció del professor Xavier Úcar Martínez.

Xavier Úcar Martínez és doctor en Pedagogia (1991) i professor numerari del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social de la Universitat Autònoma de Barcelona. És especialista en pedagogia social, en diagnòstic comunitari i en disseny i gestió de programes d'animació sociocultural i desenvolupament comunitari. També té diversos càrrecs a diferents entitats: vicepresident de la Sociedad Iberoamericana de Pedagogía Social, president de la Coordinadora per a l'Animació Sociocultural a Catalunya i codirector de la col·lecció «Acció Comunitària» de l'editorial Graó.

Al llarg de la seva carrera professional, Úcar ha publicat una vintena de monografies i articles de revistes, la majoria en col·laboració amb altres autors. Algunes d'aquestes obres són: *Serveis socials i comunitat, respostes davant la crisi socioeconòmica: conclusions del XXIII Seminari Interuniversitari de Pedagogia Social* (2010); *La acción comunitaria: 10 ideas clave* (2009); *Participación, animación e intervención socioeducativa* (2005);

Los lenguajes de las artes: escenas y escenarios en educación (2003); *Medio siglo de animación sociocultural en España: balance y perspectivas* (2002).

El fons de novel·les de ciència-ficció, el componen més de set-centes monografies, entre les quals podem trobar els títols més representatius d'aquest gènere que s'han publicat al llarg dels anys. Algunes són en llengua original anglesa i d'altres són traduccions al castellà. Per exemple, hi trobem les obres més destacades dels inicis del gènere, com *La guerra dels mons* (1898) de H. G. Wells, o *Els pirates de Venus* (1934) d'Edgar Rice Burroughs. De l'edat d'or de la ciència-ficció (1938-1950), hi trobem tres grans mestres que van contribuir

A banda dels clàssics de la ciència-ficció, la col·lecció de Xavier Úcar també està formada per títols publicats els darrers anys d'autors com ara Connie Willis, Dan Simmons, Orson Scott Card o Gregory Benford. La llista completa d'aquestes obres es pot consultar buscant «Col·lecció de ciència-ficció de Xavier Úcar (Universitat Autònoma de Barcelona)» al catàleg d'autors.

Així mateix, durant els mesos d'abril i maig, s'ha fet una exposició al vestíbul de la Biblioteca d'Humanitats amb alguns dels títols d'aquesta àmplia col·lecció de ciència-ficció.

IRINA OLIVES
Biblioteca d'Humanitats

Portal del fons personal Pere Calders

El Fons Pere Calders de la Universitat Autònoma de Barcelona havia estat mostrat parcialment en dues ocasions: la primera, en l'exposició «Pere Calders. Els miralls de la ficció» (CCCB, 7 d'octubre del 2000),

al públic a través de la [pàgina web dels fons personals](#) de la Biblioteca d'Humanitats de la UAB. Gairebé tot el material del fons ha estat digitalitzat (concretament 2.129 documents) i es pot consultar

i al públic l'accés a la documentació que Pere Calders li havia confiat.

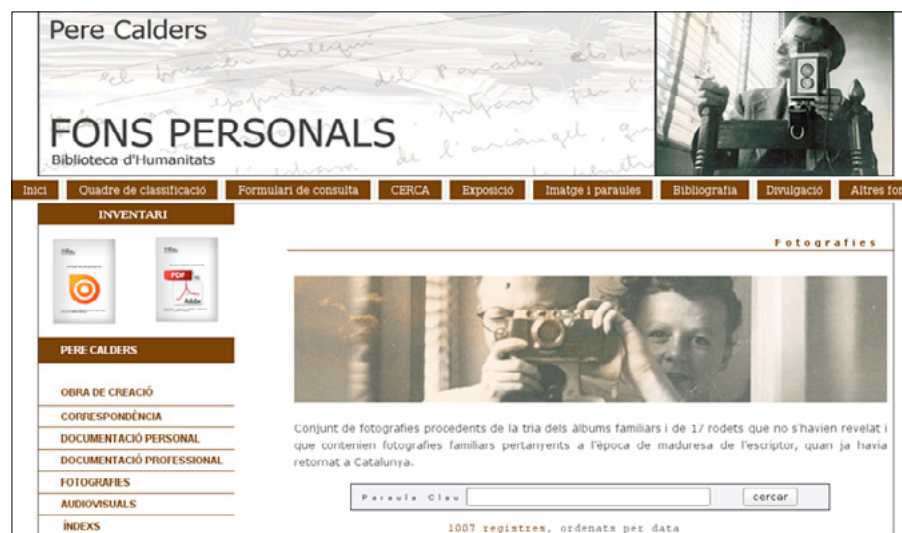
Cal remarcar que el fons també inclou la documentació de Vicenç Caldés i Arús, el pare de Pere Calders, que no ha estat digitalitzada i que s'ha de consultar a la Biblioteca d'Humanitats. Es tracta de papers personals, documentació generada per la seva activitat professional com a viatjant de comerç, i documentació relacionada amb la seva condició d'escriptor modernista aficionat. Hi destaca, en tot cas, l'apartat de biblioteca i hemeroteca, perquè hi trobem els llibres que van ser les lectures infantils de Pere Calders i que van desvetllar el seu interès per la literatura, i unes revistes, moltes de fotografia i disseny gràfic, que van influir definitivament en la seva orientació professional.

El fons, malgrat ser fragmentat i incomplet en molts dels seus apartats, presenta una riquesa de materials sorprenent, que fan justícia

i més recentment, en l'exposició virtual «[Imatge i paraules de Pere Calders: una invasió subtil](#)» (IEC, Departament de Filologia Catalana de la UAB i GELCC, gener 2008). Des del novembre del 2010, tot el fons definitivament inventariat i catalogat es troba disponible i accessible

al [Dipòsit Digital de Documents de la UAB](#). Amb la publicació d'aquesta documentació, malauradament massa incompleta, però, tot i això, prou àmplia i d'un valor absolutament extraordinari, la Universitat respon al deure moral de proporcionar als estudiosos

Portal del fons personal Pere Calders (continuació)

a la diversitat d'interessos de Pere Calders, a la seva curiositat i a les atzaroses circumstàncies que va viure.

Hi trobareu prop de 250 documents relacionats amb la seva obra de creació, molts d'aquests originals manuscrits o mecanoscrits: articles periodístics, contes, novel·les, acudits gràfics... De l'obra no publicada en vida de l'escriptor, a banda de les novel·les recentment editades (*L'amor de Joan*, *La ciutat cansada*, *La marxa cap al mar* i *Sense anar tan lluny*), se'n conserven textos de l'etapa infantil i de joventut, que ajuden a fer-se una idea del seu procés d'aprenentatge literari: contes i poemes, un parell d'obres de teatre i de guions cinematogràfics, textos escolars, textos teòrics sobre art, etc. Sorpren, per exemple, la conservació de dos àlbums personals, on el pare de Pere Calders enganxava les crítiques literàries, notes de premsa, cartes i retalls diversos de la recepció de l'obra del seu fill.

Així mateix, hi destaca l'apartat de la correspondència, un conjunt de més de 780 cartes, el gruix bàsic de

a Catalunya a la dècada dels seixanta, i en menor quantitat, un testimoni del diàleg que va establir amb editorials, publicacions periòdiques, traductors i adaptadors, arran de la seva activitat professional com a escriptor.

El volum de material conservat de la documentació personal i familiar i de la documentació professional és més minsa –poc més de vuitanta documents en total–, però, encara que no profusament, permeten resseguir les diferents etapes de la seva trajectòria vital i laboral, com poden ser l'activitat acadèmica d'abans de la guerra, la feina de carrabiner durant el període bèl·lic o el viatge a bord del vaixell *Mexique*, que el va conduir a l'exili el juliol de 1939. Pel seu valor gràfic, són destacables els dibuixos

un recull excepcional de més de mil instantànies. La major part dels originals procedeixen de la tria dels àlbums familiars, que la família Calders va deixar digitalitzar per poder incorporar-les al fons, però també s'hi han incorporat disset rodets que no s'havien revelat i que contenien fotografies familiars pertanyents a l'època de maduresa de l'escriptor, quan ja havia retornat a Catalunya. Grans aficionats a la fotografia, tant ell com el seu pare, Pere Calders i Vicenç Calders ens ofereixen un testimoni visual excepcional de la seva vida i de la seva època.

Properament, el fons digitalitzat al [Dipòsit Digital de Documents de la UAB](#) es completarà amb més de mil documents, provinents del buidatge

de les col·laboracions de Pere Calders en les publicacions periòdiques en què va participar com a dibuixant, humorista gràfic, contista i articulista d'opinió. Aquest buidatge, que comprèn un ventall de 56 publicacions periòdiques, significarà un pas endavant important en l'objectiu de promoure la lectura i l'estudi d'una

obra que conserva encara ara tota la seva actualitat.

les quals el forma la correspondència familiar, les més de 400 cartes que Pere Calders va creuar amb els seus pares durant l'exili a Mèxic. Però també hi trobem un valuós conjunt de cartes que l'escriptor va intercanviar amb amics i coneguts diversos, sobretot arran del seu retorn

i les proves gràfiques que es conserven de la seva feina com a dissenyador, desenvolupada de manera incipient durant la preguerra, però que durant l'exili a Mèxic i el retorn a Catalunya va constituir el seu mitjà essencial per guanyar-se la vida. I finalment les fotografies,

MAGDA ALEMANY
Departament de Filologia Catalana

ANA LOPO
Biblioteca d'Humanitats

La Biblioteca de Ciències Socials digitalitza el fons documental «Seca de Barcelona»

La Biblioteca de Ciències Socials de la UAB conserva un important i poc conegut fons documental originari de l'antiga Seca o Casa de la Moneda de

Fig. 1. Ferran VII, 8 rals de la seca volant de Catalunya, 1809. Gabinet Numismàtic de Catalunya del MNAC, Barcelona. (Fotografia: Calveras, Mérida i Sagristà 2008)

Barcelona. L'atzarosa història política de Catalunya ha propiciat la dispersió de molts arxius institucionals. És per això que els historiadors estan acostumats a retrobar-los, totalment o parcialment, a les biblioteques i arxius més inversemblants. En tenim un exemple paradigmàtic en relació amb la Casa de la Moneda de Barcelona. L'organisme, ubicat des de temps medievals a l'edifici de la Seca –a l'illa de cases delimitada pel carrer del mateix nom, el de Flassaders, el de les Mosques i el de la Cirera–, va ser tancat a finals del segle XIX i el seu ric arxiu es va dispersar i, en bona part, perdre. Així, fins ara, l'estudiós que volia resseguir els «papers dispersos» de la Seca barcelonina del XIX havia de peregrinar de l'Arxiu de la Corona d'Aragó a l'Arxiu de la Diputació de Barcelona i a la Biblioteca de Ciències Socials de la UAB.

Efectivament, dins del fons Carandell d'aquesta biblioteca es conserva un

significatiu fons documental que és imprescindible per conèixer el dia a dia de l'anomenada seca volant de Catalunya. Es tracta d'una fàbrica de moneda que es va fundar a Reus el 1809 per fornir de numerari (fig. 1) les tropes espanyoles que lluitaven contra les forces napoleòniques i que, per evitar de caure en les seves mans, va ser traslladada a Tarragona i, finalment, a Mallorca, on va restar fins a l'acabament de l'anomenada Guerra del Francès (1808-1814). Aleshores, les màquines i l'arxiu van ser dipositats a Barcelona pel seu director, Joan d'Amat (1772-1839), i allà es van integrar a la preexistent Seca de Barcelona, que també havia encunyat moneda sota la dominació francesa. Del fons conservat a la UAB, s'ha digitalitzat un total de 38 unitats documentals enquadrades a través

en el qual donava compte de la història de l'establiment monetari i, sobretot, dels balanços comptables, i al qual, el 1816, encara hi va afegir un apèndix amb la resta d'operacions fetes. Aquest darrer, però, no es conserva a la UAB.

Els documents de la Biblioteca Carandell, però, encara comprenen una altra etapa de l'establiment emissor. Es tracta d'un fons d'arxiu procedent de la Casa de Barcelona que va funcionar en el Trienni Liberal (1821-1823) sota la direcció de l'experimentat Joan d'Amat a l'edifici històric ja esmentat. D'aquest període s'han digitalitzat dotze llibres de comptes que permeten documentar aquesta breu però intensa etapa, passada la qual la Seca es va tornar a tancar i no es va tornar a obrir fins al regnat d'Isabel II.

Fig. 2. Llibres de comptabilitat de la seca volant de Catalunya, 1812. Fons Carandell de la Biblioteca de Ciències Socials de la UAB, Cerdanyola del Vallès. (Fotografia de l'autor)

de les quals es poden resseguir els treballs a la Seca (fig. 2). A més, també s'ha digitalitzat el llibre que Amat va publicar a Mallorca el 1813,

Una felicitat coincidència ha fet que puguem celebrar alhora la restauració de l'històric i deteriorat edifici de la Seca de Barcelona, al barri de la Ribera, i la digitalització parcial d'aquest fons, que, gràcies a les noves tecnologies, a partir d'ara serà a l'abast dels investigadors d'una manera molt més àgil. De mica en mica, doncs, el patrimoni documental i patrimonial català relacionat amb un element tan simbòlic com és la moneda es va recuperant i, sobretot, divulgant. Cal felicitar, en definitiva, la Biblioteca per aquesta iniciativa tan positiva.

Certificacions del bloc de Medicina

El Medibloc és el bloc que elabora la Biblioteca de Medicina de la UAB, la finalitat del qual és ser un complement d'informació per a tots els estudiants i professors, així com també per al públic en general interessat en les ciències de la salut. Al llarg dels seus gairebé dos anys d'existència, el Medibloc s'ha convertit en un canal de comunicació entre la Biblioteca de Medicina i els seus usuaris, alhora que és una eina molt útil de difusió dels serveis, recursos, últimes novetats i activitats de la Biblioteca de Medicina.

El juny de 2010, el Medibloc va ser certificat amb el segell de Web Mèdica Acreditada (WMA), que atorga el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB). WMA és un programa de qualitat destinat a les pàgines web amb informació mèdica. A través d'un procés de revisió que certifica que la informació continguda compleix un conjunt de requisits de qualitat, es crea una comunitat virtual que té la confiança que les webs que han obtingut aquest segell contenen informació solvent. És una garantia tant per als usuaris en general que són consumidors d'aquesta informació, com per als professionals de les ciències de la salut. L'adhesió al programa és voluntària i la revisió és anual.

El Medibloc també va ser certificat amb el segell HONcode de la Health on Net de Ginebra. L'HONcode és un codi de conducta, internacional i multilingüe, per millorar la qualitat dels continguts mèdics i sanitaris de les pàgines web. Obtenir-ne el segell significa adherir-se als vuit principis de conducta ètica davant la informació mèdica (autoritat, complementarietat, confidencialitat, referències i actualització, garantia, transparència dels autors, transparència del patrocini i honestat en la política publicitària) i seguir-los. Les principals tasques del segell HONcode són l'avaluació i la recomanació. Hi ha un motor de cerca que recupera els llocs web certificats, que dona com a resultat recursos d'informació de confiança sobre ciències de la salut. L'acreditació es fa mitjançant un procés de revisió dels continguts i visites periòdiques que garanteixen que el Medibloc segueix correctament els principis als quals es va adherir. La renovació de la certificació és anual.

Us animem a visitar-lo.

<http://blogs.uab.cat/medibloc/>

ÀNGELS CARLES
Biblioteca de Medicina

Nova eina wiki a la UAB: recursos d'estadística per compartir

La Biblioteca de Ciències Socials i la Biblioteca Universitària de Sabadell han posat en marxa, durant l'any 2010, el wiki «Recursos d'estadística». La presentació oficial es va fer el 20 d'octubre, coincidint amb l'efemèride del Dia Mundial de l'Estadística.

Es tracta d'una plataforma que té com a objectiu convertir-se en un recull ampli i ordenat d'informacions útils per al treball estadístic.

S'ha escollit la plataforma wiki per tal de permetre l'intercanvi i la col·laboració de tota la comunitat universitària que es dedica a

l'estadística o que utilitza l'estadística i les estadístiques aplicades al seu àmbit d'investigació.

Per començar, s'han creat els apartats següents:

1. Bases de dades: les bases de dades estadístiques més destacades accessibles des de la UAB de manera gratuïta o pagant. Les hem agrupat seguint un doble criteri: geogràfic i de matèria.
2. Bibliografia d'estadística: manuals de la matèria agrupats per especialitats i enllaçant amb el registre del Catàleg UAB o

amb el Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC).

3. Fonts d'informació especialitzada: revistes científiques d'estadística disponibles des de la UAB en diferents formats (paper, en línia).
4. Enllaços a webs estadístics recopilats per la Biblioteca de Ciències Socials, la de Sabadell i la del Centre de Documentació Europea (CDE).
5. Material docent: accés al dipòsit digital de programes de curs i exàmens de les assignatures estadístiques, agrupades per les diferents titulacions que s'imparteixen a la UAB.
6. Programari especialitzat: programes d'anàlisi estadística i manuals sobre l'ús d'aquests programes disponibles a la UAB.
7. Notícies estadístiques: enllaça amb l'arxiu de notícies relacionades amb les estadístiques publicades al Bloc d'Economia, Empresa i Estadístiques de la Biblioteca de Ciències Socials i amb els canals RSS de notícies econòmiques recollides per la Biblioteca de Ciències Socials amb la plataforma Netvibes.

Aquesta nova eina és oberta a les col·laboracions dels experts de l'àmbit i la intenció és que vagi creixent i millorant d'acord amb la filosofia wiki de coneixement compartit.

Accés gratuït i en línia des de:

<http://wikis.uab.cat/busestadis/>

The screenshot shows the 'Recursos d'Estadística' wiki page. The header includes the UAB logo and a search bar. The left sidebar lists navigation options like 'Inici de sessió', 'Pàgina principal', and 'Porta comunitat'. The main content area is titled 'RECURSOS D'ESTADÍSTICA' and includes sections for 'Bases de Dades', 'Bibliografia', 'Fonts d'informació especialitzada', 'Recursos web', 'Material docent', 'Programari', and 'Notícies estadístiques'. A 'CONTINGUT' sidebar on the right lists the page's contents, including '1 Bases de dades', '2 Bibliografia', '3 Fonts d'informació especialitzada', '4 Recursos web', '5 Material docent', '6 Programari', and '7 Notícies estadístiques'. The footer contains information about the page's last modification and visit statistics.

NÚRIA GALLART
Biblioteca Universitària de Sabadell

GEMMA ESTRUGAS
Biblioteca de Ciències Socials

Les biblioteques aproven amb nota: resultat de l'enquesta de satisfacció d'usuaris del Servei de Biblioteques

El novembre de 2010 es va fer una enquesta sobre les biblioteques adreçada a tota la comunitat universitària. El Servei de Biblioteques de la UAB, amb la voluntat de donar

ofereixen les biblioteques, però que, en canvi, reben una valoració molt bona per part dels usuaris. En aquest aspecte les biblioteques haurem de fer un esforç per donar a conèixer

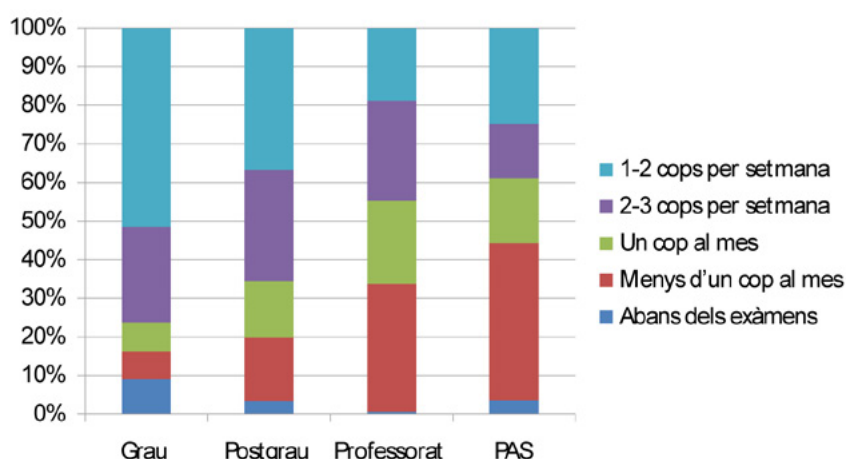
millor el ventall de recursos i serveis que posem a l'abast de l'usuari.

S'ha elaborat un informe global i un de cada biblioteca on es presenten detalladament els resultats i les conclusions, i on també s'indica quines accions de millora s'han portat a terme com a conseqüència de les aportacions dels usuaris.

Globalment, la satisfacció de totes les tipologies d'usuaris (alumnes de grau, de postgrau, professorat i PAS) és força bona, ja que en tots els casos està per sobre de 3 en una escala de 5. La consulta de les enquestes anteriors ens permet veure que aquesta valoració positiva s'ha consolidat i ha anat creixent de mica en mica al llarg dels anys.

Els resultats d'aquesta enquesta, com també els de totes les anteriors, són consultables a <http://ddd.uab.cat/record/70459>

Ús de la biblioteca presencial

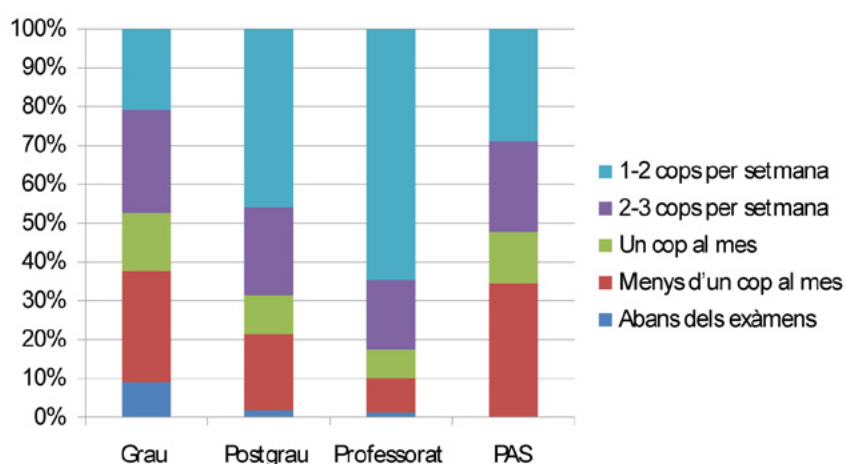

el millor servei al seus usuaris i de poder valorar el seu grau de satisfacció, realitza enquestes generals periòdicament. En aquesta ocasió, vam poder disposar de les respostes de 2.034 usuaris.

Les visites presencials a les biblioteques són realitzades majoritàriament pels estudiants de grau, que en són usuaris freqüents (el 51 % hi va un o dos cops a la setmana), mentre que el professorat també n'és un usuari habitual, però de la biblioteca digital (el 65 % la consulta un o dos cops a la setmana).

Hi ha serveis poc coneguts, com els blocs, els cursos de formació o el servei de referència virtual que

Ús de la biblioteca virtual

Cerca de treball (& Treball Campus)

Crisi, atur, retallades, interinitat. El reguitzell de paraules negatives per definir el panorama laboral al qual s'enfronten els nostres joves és massa ampli per no intentar contrarestar-lo des de tots i cadascun dels àmbits de la Universitat. El Servei de Biblioteques s'ha aliat amb Treball Campus per tal d'ampliar i millorar els punts des d'on trobar informació que pugui ajudar en la cerca d'ocupació.

El projecte On Buscar Feina és un recull de fonts d'informació presents a Internet seleccionades per les biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona al qual s'afegeixen publicacions disponibles a les biblioteques.

L'objectiu és crear punts d'inici per a la cerca d'ocupació relacionats amb les sortides professionals de les titulacions universitàries a les quals donen suport les biblioteques de la UAB. Per a l'orientació personal i un aprofundiment en la cerca, Treball Campus és la unitat d'experts que facilita eines pròpies a estudiants i empreses relacionades amb la Universitat.

El grup de treball d'On Buscar Feina està format per personal de les biblioteques de Ciències Socials, de Medicina i de Sabadell, amb la col·laboració de Treball Campus. Per a la classificació dels recursos seleccionats ha resultat especialment útil la metodologia dels experts de Barcelona Activa, publicada a l'apartat Eines > Canals de recerca de feina, del portal de l'Ajuntament de Barcelona Porta 22.

Els recursos s'han classificat de la manera següent:

- Portals generalistes: s'hi troben ofertes per a tot tipus de professionals i sectors.
- Portals especialitzats: els propis de cada sector professional.
- Empreses per a l'autocandidatura: s'hi pot enviar el currículum.
- Xarxes professionals: s'hi troben les principals comunitats virtuals per establir contactes professionals.
- Associacions professionals i col·legis: punt de trobada de professionals del mateix sector.

La selecció es fa pública a través de pàgines dedicades dins del web del Servei de Biblioteques i dels apartats de les diferents biblioteques que hi participen. En una primera fase, la Biblioteca Universitària de Sabadell ha publicat els recursos relacionats amb les titulacions de Ciències Empresarials i d'Informàtica i ha començat la recollida de comentaris i suggeriments per part de la comunitat universitària implicada en aquests àmbits.

<http://www.uab.cat/biblioteques/busuab/>

Paral·lelament s'ofereix la consulta «en brut» de la base de dades completa per tal de compartir al màxim la informació. Creada amb

la plataforma RefWorks i publicada amb RefShare, permet l'exportació de referències, comentaris dels usuaris, contacte amb els creadors i subscripció a les novetats via rss.

<http://www.refworks.com/refshare/?site=034951164949200000/RWWEB104396825/OnBuscarFeina>

Una segona línia de treball està representada per l'adquisició de bibliografia actualitzada orientada a la cerca d'ocupació. La Biblioteca de Ciències Socials, que ha realitzat una recerca força intensiva, farà arribar les seves recomanacions a la resta de biblioteques de la UAB.

[http://cataleg.uab.cat/search*cat/d?SEARCH=\(ocupacio cerca\)](http://cataleg.uab.cat/search*cat/d?SEARCH=(ocupacio cerca))

El projecte On Buscar Feina es troba encara en una fase primerenca, però aspira a consolidar-se i poder oferir eines d'informació que ajudin en aquesta enorme tasca de facilitar la inserció dels graduats de la universitat en el món laboral.

Els blocs de Veterinària

A la Biblioteca de Veterinària volem apostar per l'ús de les eines 2.0 en la pràctica diària. Considerem, com molts altres professionals, que les biblioteques han de poder desenvolupar iniciatives centrades en l'usuari per tal de posicionar-se com a serveis experts que donin resposta a les necessitats d'informació i afavoreixin la participació i el compartiment de recursos com a línia fonamental de la nostra actuació.

Aquest objectiu encara és més defensable en un context universitari com el nostre, on no podem restar aliens a l'ús de les TIC i les xarxes socials. Els blocs són potser una de les eines més utilitzades pels internautes i que permeten un apropament més gran entre un servei bibliotecari com el nostre i els usuaris. Aquesta voluntat de difusió i participació és la que ens ha portat a formular uns blocs temàtics, espais virtuals que pretenem que siguin alguna cosa més que un servei informatiu. En efecte, la nostra intenció és apropar les notícies pròpies i les rellevants de les nostres àrees de coneixement i afavorir la interacció entre els que ens lleixen.

Per aquest motiu, hem volgut crear [tres blocs temàtics](#) en el marc del programa de desenvolupament tecnològic a la UAB que promou l'[Oficina Autònoma Interactiva Docent \(OAID\)](#). Dins la línia de [blocs](#), hem incorporat els títols que cobreixen les àrees de coneixement de [clínica i sanitat animal](#), [agricultura i produccions animals](#) i [ciències dels aliments](#). El programari de desenvolupament és Wordpress MU (multiusuari), amb la qual cosa es poden gestionar diferents blocs en una plataforma corporativa.

L'estructura de cada bloc té com a marc vertebrador la imatge que domina el disseny bàsic utilitzat. Aquest es basa en el tema de la plantilla [Arras](#), que es caracteritza per la creació d'una presentació gràfica de les imatges que surten a cada notícia, la qual cosa fa una sensació de més interactivitat. A l'eix central es difonen les notícies que van apareixent en primera línia de forma alternativa. A continuació, una selecció periòdica de recursos electrònics (llibres i revistes) queda situada a l'espai fix de sota. Una secció de vídeos de distribució lliure que apareixen en un giny d'un compte [Vodpod](#) serveix per crear col·leccions diferenciades per a cada títol.

Tot seguit, dins aquest eix central, hi trobarem les novetats documentals que va rebent la biblioteca amb un compte de [Shelfari](#), distribuït igualment amb criteris temàtics.

Al marge dret de la pantalla, hi trobarem la definició de cada bloc, la localització amb Googlemaps i una llista de recursos temàtics específics, creats amb imatges com a llista de blocs, per millorar la visibilitat i facilitar la difusió de les fonts d'informació que considerem més interessants per a cada àrea temàtica. També informem de si el recurs proposat es troba accessible a través de la xarxa UAB o és d'accés lliure.

A la base de cada títol hem fet una selecció de recursos titulada

«Eines de treball», en els quals hem introduït els enllaços més rellevants que, segons el nostre criteri, l'usuari hauria de tenir en compte a l'hora d'efectuar una cerca d'informació. També hi trobarem diferents ginyes creats amb el programari [Widgetbox](#).

La capçalera de cada bloc inclou els vincles amb les diferents xarxes socials en les quals inicialment apareixerem: la nostra pàgina de [Facebook](#), on us podreu fer seguidors nostres fent clic a «m'agrada», [Delicious](#) (recursos web lliures), [Slideshare](#) (presentacions) i ben aviat [Netvibes](#) (novetats en RSS).

Confiem que aquests nous espais que fa poc han començat siguin utilitzats i compartits per tot el públic per al qual s'han pensat. Ho aconseguirem? No ho sabem, però ens hi esforçarem.

L'aprenent de bibliòfil

Liceo Valenciano

Recentment, la Biblioteca d'Humanitats ha adquirit la publicació periòdica titulada *Liceo Valenciano*, que en breu formarà part de la Biblioteca Digital d'Història de l'Art Hispànic (BDHAH). Es tracta d'una revista de periodicitat mensual publicada a València entre 1841 i 1842, dividida en tres sèries. Les dues primeres corresponen a 1841 i van ser impreses per la Impremta de Antonio López y Compañía, mentre que la tercera, de 1842, la va imprimir la casa de Benito Monfort.

Els articles van ser escrits per autors valencians i tracten una gran varietat de temàtiques, com ara religió, història, dret, teatre i filosofia, malgrat que en el subtítol només s'hi anuncia literatura, ciències i belles arts. Els textos es presenten emmarcats i amb una tipografia clara, i tenen com a decoració única les caplletres, petites

xilografies al començament del text o com a colofó de l'article.

La publicació sobresurt, d'una banda, per la secció de literatura, en la qual s'anuncien novetats literàries europees, com per exemple de George Sand (Aurore Dupin), de qui es comenten les obres *Lélia*, *Indiana*, *Andrés* o *Cartas a un viajero*.¹ També es va publicar un comentari sobre *Mis prisiones*,² de l'escriptor Silvio Pellico, i es van presentar les obres de l'historiador Mr. de La-Menais.³ D'altra banda, també destaquen els articles de temàtica artística, com ara «Hay una escuela española de pintura»⁴ o «Del Dibujo»⁵.

A partir de 1842, dins la tercera sèrie impresa per Benito Monfort, cada número de la revista conté una estampa calcogràfica d'origen francès. Són uns gravats que fan referència als

articles de temàtica històrica, atès que s'hi representen personatges antics, maquinària de guerra i paisatges de terres llunyanes, com ara Armènia.

Aquesta tipologia d'estampes no és habitual que decori una publicació periòdica d'aquestes característiques, ja que són més pròpies de les obres dedicades a la història universal que descriuen els viatges pintorescos.

1. «Jorge Sand». Tom 1, sèrie 1, núm. 16 (abril de 1841): 125-7.

2. «*Mis prisiones*, por Silvio Pellico». Tom 1, sèrie 2, núm. 5 (setembre de 1841): 217.

3. «Mr. de La-Menais». Tom 2, sèrie 3, núm. 9 (setembre de 1842): 385.

4. «Hay una escuela española de pintura». Tom 1, sèrie 2, núm. 5 (setembre de 1841): 209.

5. «Del dibujo». Tom 2, sèrie 3, núm. 5 (maig de 1842): 201.

L'aprenent de bibliòfil

Claude Bourgelat, promotor de l'academicisme veterinari

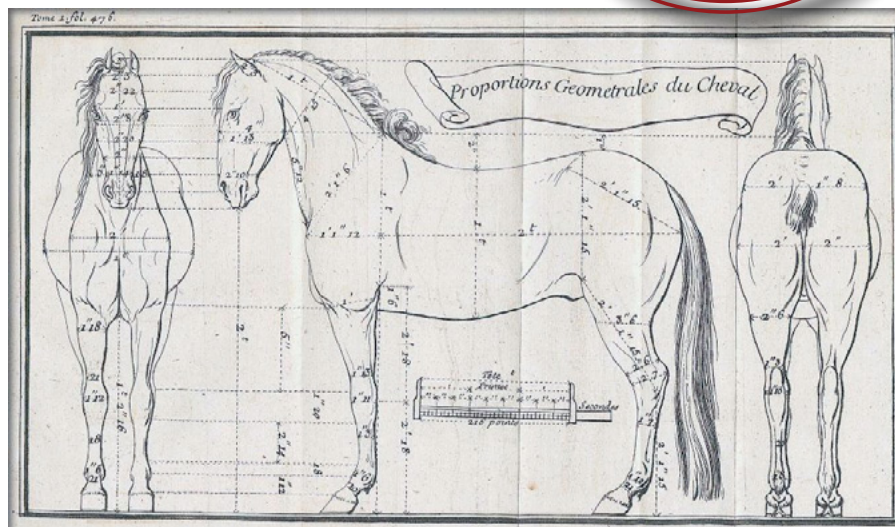
Enguany celebrem el 250è aniversari de la creació de la primera escola de veterinària a Europa. Efectivament, el rei Lluís XV va ordenar el 1761 que es fundés a la ciutat de Lió (França) el primer centre d'ensenyament superior adreçat a capacitar els futurs professionals de la veterinària francesa de mitjan segle XVIII. I ho va fer en un context particularment crític per a la sanitat animal europea.

Contextualització veterinària

La veterinària del 1700 encara estava molt vinculada amb les tradicions medievals i relacionada pràcticament en exclusiva amb el cavall com a força militar, motriu i de treball de la societat del moment. La resta d'animals domèstics eren tractats per curanderos, predicadors i els costums adquirits per la població rural, que ignorava els avenços del coneixement de la ciència veterinària. Per això ens trobem que els que exerceixen la veterinària estan molt relacionats amb el món militar i vinculats a l'art de la ferradura.

Terminològicament parlant, reben diverses denominacions segons el lloc on exerceixen la professió, sovint vinculada amb l'exèrcit: *maréchal* (França), *menescal* (Corona d'Aragó), *albéitar* (Corona de Castella) són algunes de les accepcions que expressen un mateix concepte: guariment de la salut animal. Amb tot, al segle XVIII la professió estava molt devaluada i mancada d'una praxi científica que la ubiqués al nivell que requeria la problemàtica sociosanitària del XVIII. Només des de l'àmbit mèdic s'intentava donar-hi resposta analitzant les causes i actuant amb les mesures preventives

i de salut pública als focus epidèmics que s'anaven generant.

Anatomia del cavall per Bourgelat
©Vet2011

Ens situem, però, en un context de mentalitat il·lustrada en què el pensament fisiocràtic de [Quesnay](#) i la interdisciplinarietat mèdica i naturalista de [Buffon](#) van tenir un pes substancial en el futur dels fonaments ideològics de la veterinària moderna com a suport del progrés nacional i la interrelació amb la resta de disciplines biomèdiques del moment.

Els il·lustrats consideraven que l'agricultura i la ramaderia eren fonts de riquesa nacional; però era un sector encara molt limitat pel seu caràcter autosuficient i gens mecanitzat. Pel que fa a la cria de bestiar, era necessari no tan sols per al consum de les famílies, sinó també com a força per al transport i els exèrcits, que orientaven les decisions que havien de prendre els diferents governs europeus.

La conseqüència directa de la cria del bestiar i de la insalubritat de les explotacions va ser la proliferació

d'epidèmies, que van generar períodes d'escassetat d'aliments i fam en les poblacions. Tot això va fer palesa la necessitat de protegir les pastures i de formar els pagesos perquè poguessin col·laborar en l'aplicació de mesures emanades des d'una òptica científica més actual: restriccions en el moviment del bestiar, importacions-exportacions, denúncia obligatòria dels brots epidemiològics, aïllament d'individus malalts i sacrifici de caps de bestiar afectats van ser algunes de les mesures que van dur a terme els responsables de la sanitat pública.

La tasca que restava per fer era gegantina i el monarca Lluís XV va confiar en les elits il·lustrades per portar a terme la reforma que requerien les necessitats del moment. Alguns dels joves polítics emergents, com [Henri Bertin](#), van tenir un paper clau en la consecució de la nova professió veterinària.

L'aprenent de bibliòfil

Claude Bourgelat, promotor de l'academicisme veterinari (continuació)

La primera école a Europa

[Claude Bourgelat](#) (1712-1779), amb una bona formació literària, va fer carrera inicialment com a advocat i aviat es va relacionar amb els cercles de la burgesia lionesa. El seu matrimoni li va permetre d'entrar en el primer

Segell commemoratiu de Claude Bourgelat
©Vetideo.fr

nivell nobiliari, *écuyer du roi*, fet que el va afavorir per seguir a París una carrera d'equitació, la seva gran passió. El 1740 va ingressar a l'Académie du Roi a Lió, on va poder adquirir les bases pedagògiques per concebre la futura escola de veterinària.

El 1754 Henri Bertin va arribar a Lió en qualitat de lloctinent, els avui prefectes de departament, i dins l'Académie va establir una estreta amistat amb Bourgelat. Amb una carrera brillant, Bertin va arribar a controlar les finances del regne francès i, persuadit per Bourgelat, va aconsellar al monarca la creació d'una professió que permetés lluitar contra les epidèmies que malmetien el bestiar com un factor clau d'interès per a l'economia del país. Així doncs, per decret del *Conseil du Roy*, i amb un informe previ favorable del magistrat [Guillaume Malesherbes](#), protector del grup d'enciclopedistes, amb data de 4 agost de 1761, es va autoritzar a Bourgelat que obrís una escola de veterinària als afores de Lió, «où l'on enseignera publiquement les principes et la méthode de guérir les maladies des bestiaux,

ce qui procurera insensiblement à l'agriculture du Royaume les moyens de pourvoir à la conservation du bétail dans les lieux où cette épidémie désolé les campagnes». Bourgelat va ser nomenat *directeur et inspecteur général de l'École Vétérinaire de Lyon et de toutes les écoles vétérinaires établies et à établir dans le royaume*, i més endavant *commissaire général des haras du Royaume* (cap de les cavalleries del regne de França).

Aquesta nova institució es va trobar, però, amb una certa oposició interna, com la propugnada per [Philippe Étienne Lafosse](#), mariscal en cap del rei, que va redactar una obra cabdal

Avantcoberta dels *Éléments d'Hippiatrique*.
La llum de la raó il·lumina la pràctica veterinària
©Vet2011

al seu moment, *Course d'hippiatrie ou traité complet de la médecine des chevaux* (1772), que propugnava una visió encara més elitista de la veterinària, enfocada exclusivament als cavalls, i que va fer campanya contra Bourgelat fora de les fronteres franceses.

El primers plans d'estudis eren de tres a cinc anys i estaven estructurats per estacions de l'any: hivern/primavera i estiu/tardor. Les disciplines relacionades amb els cavalls hi eren molt presents, tot i que hi podem trobar algunes matèries força sorprenents als ulls actuals: «Matèria mèdica interna i externa» (reducte medieval), «Aparells i embenats» o bé «Teoria i pràctica de les operacions manuals tallant i cremant el cos dels animals vius» (l'actual cirurgia amb pràctiques crematòries de ferides). Per primer cop s'introduïa com a matèria la higiene, clau per atendre la gravetat de les epidèmies del bestiar.

En un antic alberg, l'École va acollir el primer alumne el 1762. Quatre anys més tard es va inaugurar l'École de Maisons-Alfort (París), el 1765, també sota la direcció de Bourgelat. Una novetat significativa de les primeres promocions que cursaven els estudis de veterinària va ser l'obra de les *missions*. Grups d'alumnes anaven als diferents punts on es detectava un brot epidèmic i actuaven seguint les pautes que havien après o estaven aprenent a les *écoles*. Seguint les instruccions d'experimentació de Bourgelat, es van fer inventaris i informes de les malalties tractades, una metodologia que va aconseguir salvar molts caps de bestiar i aturar l'expansió de les epidèmies amb les mesures preventives i de sacrifici de caps de bestiar infectats.

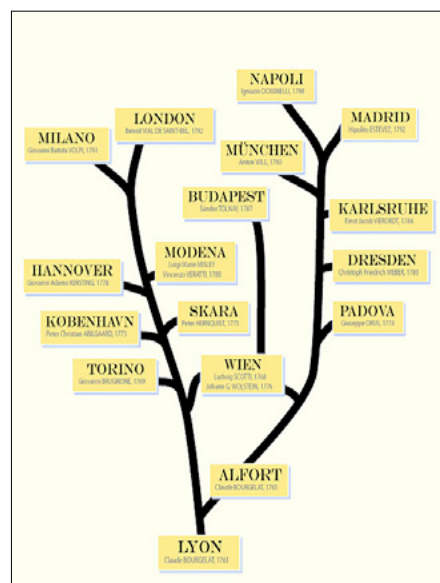
Estudiants de Suïssa, Anglaterra, Suècia, Dinamarca i Itàlia arribaven a França per rebre la capacitació i van començar a crear-se escoles per tot Europa. A Espanya, la primera escola va arribar a Madrid el 1798, gràcies a les beques que van conduir a París Segimon Malats i Codina i Hipólito Estévez Vallejo, tots dos mariscals reials durant el regnat de Carles III. Malats, català de Santa Eugènia de Berga, va ser el primer director de la Real Escuela de Veterinaria de Madrid (1792).

L'aprenent de bibliòfil

Claude Bourgelat, promotor de l'academicisme veterinari (continuació)

Obra de Bourgelat

En la seva primera etapa com a *écuyer*, el 1744 Bourgelat va preparar una primera obra coneguda com a *Le Nouveau Newcastle* (ed. esp. facs. *El Nuevo Newcastle*. Madrid: Imp.

Genealogia de l'expansió de les escoles de veterinària a Europa
©Vet2011

De Sancha, 1801 [Catàleg UAB]; ed. angl. *A New System of Horsemanship* / Richard Berenger. Londres: Henry Woodfall, for Paul Vaillant, 1754 [Catàleg UAB]. Una nova edició de l'obra aparegué el 1700 del duc de Newcastle, i que Bourgelat va ampliar i mantenir amb autoria anònima, és un tractat de doma i equitació confeccionat per fer-lo servir com a manual pels seus alumnes a l'escola d'ensinistrament equí que tenia a Lió. Més endavant va publicar els *Éléments d'Hippiatrique* I-II (1750-1753), una obra que ja tractava el cavall des de tots els punts de vista: anatomia, fisiologia, patologia, higiene i terapèutica, i amb nocions de producció i selecció. És de les primeres obres que tracten les malalties dels cavalls des d'un punt de vista global i alhora amb un criteri científic en què preval l'experimentació,

el raonament i la deducció davant l'empirisme metodològic existent. Està parcialment traduïda a l'anglès: Richard Berenger, *The history and art of horsemanship* (Londres: T. Davies – T. Cadell, 1771) [Catàleg UAB].

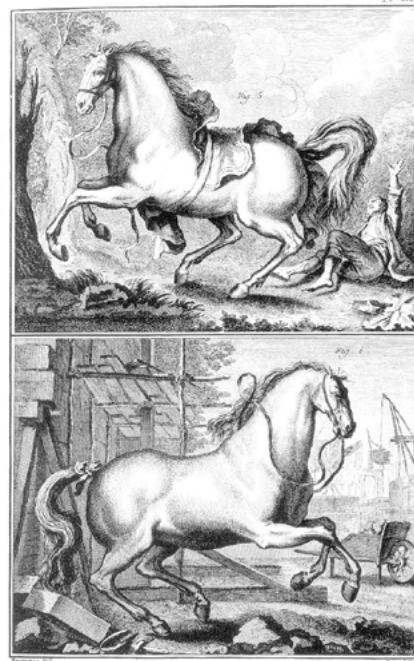
Bourgelat estava força vinculat al grup de l'*Encyclopédie*. Amic de D'Alembert, va col·laborar en la redacció de més de 200 articles sobre equitació, cavalls i salut animal de l'*Encyclopédie* (vols. v, vi, i vii), i entre 1755 i 1757 en va redactar 250. Va ser, per tant, un dels redactors més prolífics d'aquesta obra. El seu prestigi estava en línia ascendent i va ser nomenat membre de l'Académie des Sciences de París el 1752 en reconeixement de la seva vàlua científica.

Ja en la seva etapa com a director d'escola i coordinador dels ensenyaments veterinaris a França, la seva producció bibliogràfica va créixer substancialment. Va sortir a la llum la seva gran obra veterinària generalista: *Éléments de l'art vétérinaire à l'usage des élèves des écoles royales vétérinaires. Matière médicale raisonnée, ou Précis dans les médicaments considérés dans leurs effets, avec les formules médicinales de la même école* (1761), amb edicions posteriors el 1765 i el 1796 [Catàleg UAB]. Ed. esp. facs. *Elementos de Veterinaria*. Segismundo Malats. 1r vol. Madrid: Imprenta de D. Benito Cano, 1790. 2n i 3r vols. Madrid: Imprenta Villalpando, 1800 [Catàleg UAB]. A partir d'aleshores es va generar tot un seguit d'obres que tenien en comú la presència de l'avantítol *Éléments de l'art vétérinaire*. El terme *vétérinaire* va substituir definitivament el d'*hippiatrie* als llibres de text i científics amb continguts de clínica i medicina animal.

Les obres que van veure la llum sota aquest «nou règim» són: *Matière médicale raisonnée* (1765). Ed. facs. Lió: Jean-Marie Bruyset [Catàleg UAB];

Anatomie comparée du cheval, du bœuf et du mouton (1766); una posada al dia dels *Éléments: Éléments de l'art vétérinaire à l'usage des élèves des écoles royales vétérinaires, Précis anatomique du corps du cheval, comparé avec celui du bœuf et du mouton* (1766-1769), que va tenir nombroses edicions: 1791, 1793, 1798, 1807 i 1832), i que es va traduir a diversos idiomes com a manual de curs per als estudiants. Ed. esp. facs.: *Exterior del caballo*. Hipólito Estévez. Madrid: Imprenta de D. Benito Cano, 1794 [Catàleg UAB].

Seguiran altres obres menors, com ara: *Art vétérinaire, ou Médecine des animaux* (1767); *Traité de la conformation extérieure du cheval, de sa beauté et de ses défauts* (1769), parcialment reproduït per Malats a *Nuevas observaciones físicas, concernientes a la economía rural, cría, conservación y aumento del ganado caballar* (Madrid: Imprenta de Manuel González, 1793) [Catàleg UAB]; *Essai sur les appareils et sur les bandages propres aux quadrupèdes*

Manège, d'après de l'ouvrage de l'Encyclopédie

Planxa sobre equitació a l'*Encyclopédie*
©Portail.atilffr

L'aprenent de bibliòfil

Claude Bourgelat, promotor de l'academicisme veterinari (continuació)

Coberta de l'obra *Éléments de l'art vétérinaire* de 1766
©Vet2011

(1770, 1813); *Traitement pour l'épizootie qui règne sur les bêtes à cornes* (1770); *Essai théorique et pratique sur la ferrure, à l'usage des Élèves des Écoles vétérinaires* (1771, 1805, 1813); *Mémoire sur les maladies contagieuses du bétail, avec un sommaire sur une question très-importante, et suivi de l'avis de plusieurs médecins que l'auteur a cru devoir consulter* (1775, 1783).

La seva darrera obra, *Règlements pour les écoles royales vétérinaires de France* (1777), es considera el seu testament filosòfic, on deixa clara la línia que cal seguir en l'organització dels estudis de veterinària, fonamentats en l'observació i l'experimentació. Les escoles havien de romandre obertes com a centres d'estudi animal on la medicina i la biologia tinguessin una participació activa. Un punt de vista que va tenir transcendència en el futur amb la incursió de Louis Pasteur en l'àmbit de la veterinària i el seu desenvolupament.

Per tot el que hem exposat, podem convenir que Claude Bourgelat va tenir un paper clau en els inicis de la

veterinària com a disciplina científica. I per això enguany es vol celebrar i reconèixer la tasca que han fet els veterinaris al llarg de la història com a garants de la salut mundial. Un concepte que avui dia pren cos amb la iniciativa *One Health*, que engloba tothom implicat en la salut humana i animal.

Arreu del món es faran actes sobre la importància de la veterinària en l'actualitat i al llarg de la història. Diferents institucions han digitalitzat l'obra de Bourgelat dins [Google Books](#), el portal [Gallica](#) de la BNF, la [Bibliothèque Numérique Médicale](#) de BIU Santé i l'[École Nationale Vétérinaire d'Alfort](#). A la Facultat de Veterinària de la UAB s'està duent a terme un ampli programa de xerrades i conferències titulat [Veterinària Emprèn](#). Hi destaca la conferència del professor Martí Pumarola Batlle, «[El naixement de la veterinària](#)», ara també en difusió lliure per compartir a la xarxa.

Els veterinaris francesos quan acaben la carrera continuen jurant la deontologia professional amb el

[serment de Bourgelat](#), l'equivalent al jurament hipocràtic de Medicina. Nosaltres avui ens adherim a la figura de Bourgelat en el seu merescut reconeixement com a fundador de la veterinària científica moderna.

Referències

ROBIN, Daniel. «Bourgelat et les écoles vétérinaires». *Bulletin de la Société Française d'Histoire de la Médecine et des Sciences Vétérinaires* 1, núm. 1 (2002).
http://sfhmsv.free.fr/SFHMSV_files/Textes/Activites/Bulletin/Txts_Bull/B1/Robin_B1.pdf

JEANJOT-EMERY, Pol. «Bourgelat en dehors des écoles vétérinaires. Les étapes de la célébrité Bourgelat et le Marquis de Mirabeau». *Bulletin de la Société Française d'Histoire de la Médecine et des Sciences Vétérinaires* 1, núm. 1 (2002).
http://sfhmsv.free.fr/SFHMSV_files/Textes/Activites/Bulletin/Txts_Bull/B1/PJE_B1.pdf

JEANJOT-EMERY, Pol. «Les origines de la médecine des animaux domestiques et la création de l'enseignement vétérinaire». *Bulletin de la Société Française d'Histoire de la Médecine et des Sciences Vétérinaires* 2, núm. 2 (2003).
http://sfhmsv.free.fr/SFHMSV_files/Textes/Activites/Bulletin/Txts_Bull/B2/Jeanjot_B2.pdf

COTTEREAU, Philippe; WEBER-GODDE, Janine. «Claude Bourgelat : un lyonnais fondateur des deux premières écoles vétérinaires du monde : 1712-1779». Lió: Comité Bourgelat. École Normale Supérieure de Lyon, 2011. [Catàleg UAB]

Normativa de les escoles de veterinària de França

Biblioteca de Ciències Socials

Zygmunt Bauman i Alain Touraine, premis Príncep d'Astúries de Comunicació i Humanitats 2010

17 de febrer de 2011

Exposició amb motiu del premi Príncep d'Astúries de Comunicació i Humanitats atorgat l'any 2010 als sociòlegs Zygmunt Bauman i Alain Touraine. Els autors, considerats dos dels màxims exponents del pensament europeu actual, han desenvolupat conceptes clau per a la comprensió del canvi constant de la societat. <http://ddd.uab.cat/pub/expbib/2011/baumantouraine/index.html>

Dones i violències sexuals: trencant silencis

10 de març de 2011

Exposició sobre els diferents tipus de violències sexuals envers les dones, des de l'assetjament sexual a la feina, passant per les violacions sistemàtiques en els conflictes armats i l'abús sexual a què són sotmeses moltes dones immigrants, fins a la mutilació genital femenina i la necessària implicació i coordinació de tots els agents socials i polítics per combatre aquest problema. <http://ddd.uab.cat/record/68682?ln=ca>

Terminologia i llenguatge jurídic

17 de maig de 2011

Exposició amb motiu del XIV Seminari sobre Dret i Llengua organitzat pel Servei de Llengües i la Facultat de Dret, els dies 18 i 19 de maig i el 3 de

juny de 2011. Les activitats que s'hi duran a terme seran la participació en la IX Jornada de la SCATERM sobre terminologia i llenguatge jurídic, un taller d'argumentació i exposició oral i la presentació oral d'un treball. <http://ddd.uab.cat/record/70682?ln=ca>

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General

Les Col·leccions de la Biblioteca de Comunicació al DDD

5 d'abril de 2011

L'exposició ofereix una mostra de les diverses col·leccions de la Biblioteca de Comunicació presents al Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD). La tipologia va des dels documents amb un interès purament acadèmic (com exàmens o programes de curs) fins als més interessants des d'un punt de vista històric, com les revistes antigues d'art i cultura o les col·leccions de premsa política clandestina i de cartells polítics provinents del Cedoc. <http://ddd.uab.cat/pub/expbib/2011/bchgddd/index.html>

Biblioteca de Ciència i Tecnologia

Modelització matemàtica

26 d'abril de 2011

Aquesta exposició vol ser una mostra representativa de la diversitat d'àrees de la ciència que poden ser modelades matemàticament, i també de les diverses àrees de la matemàtica que intervien en aquests models. <http://ddd.uab.cat/record/70154?ln=ca>

Espais d'experimentació: el laboratori de química a través de la història

26 d'abril de 2011

L'exposició pretén animar els químics professionals, els estudiants de química i els de ciències en general a reflexionar sobre els orígens i l'evolució de la seva professió, i a submergir-se en els espais que van configurar en el passat el treball quotidià al laboratori. <http://ddd.uab.cat/record/70155?ln=ca>

Biblioteca d'Humanitats

Leer Latinoamérica hoy. ¿Una descolonización imposible?

10 de maig de 2011

Exposició amb motiu de la celebració del col·loqui «Leer Latinoamérica hoy. ¿Una descolonización imposible?», organitzat pel grup d'investigació Inventario de Mitos Prehispánicos del Departament de Filologia Espanyola entre els dies 10 i 13 de maig de 2011. <http://ddd.uab.cat/record/70495?ln=ca>